

Goran Gluvić

TE IGRE NIHČE NE BO UPRIZORIL
(komunikacijska igra)

Osebe

KATARINA 32 let

ANTON 34 let

MOJCA 20 let

VOJKO 21 let

MAKS 45 let

DORA 49 let

Prostor:

Stanovanje s kuhinjo v ozadju in dnevno sobo v ospredju. V dnevni sobi je tudi kopalna kad.

I.

Anton sedi pred izključenim televizorjem in zre vanj, medtem ko Katarina pripravlja mizo za obed. Anton se nameni prižgati televizor. Daljinski upravljalca leži na klubski mizi. Začne se zibati na stolu, da bi ga dosegel. Ziblje se toliko časa, dokler se ne zvrne in trešči na tla. Leži na tleh, in se mu ne ljubi ustati. Nezadovoljno sopiha. Katarina se ne zmeni za njegov padec. Ukvarja se s pripravo mize.

ANTON: Padel sem. (ker se Katarina ne odzove, vstane, vzame daljinec s klubske mize in spet sede na stol)

Katarina odide.

ANTON: (zavpije za njo) A misliš, da nisem opazil, da si odšla? Me imaš za bedaka ali kaj?! Prekleta ženska, nič se ne zmeni zame. Padel sem s stola, pa se ne zmeni. Kaj če bi padel z balkona? Kako se šele potem ne bi zmenila zame! Si slišala? (vstane in si sleče hlače) Na, tu imaš! Hlače niso več za mojim pasom. Na tleh so. Pridi sem in jih poberi, tako da bodo spet za mojim pasom visele dol! (prižge televizor, na ekranu se pojavi Katarina, ki se smehlja, presenečen je) Katarina? Ti? Ti se znaš smehljati?

KATARINA: (na ekranu) Priznaj!

ANTON: Kaj naj priznam?

KATARINA: (na ekranu) Priznaj! Priznaj, da je ... Priznaj!

ANTON: Kaj da je ...

KATARINA: (na ekranu) Priznaj, da je zelo, zelo čudaško, da se pogovarjaš s televizorjem.

ANTON: Ne pogovarjam se s televizorjem, ampak s tabo!

KATARINA: (na ekranu) (se smeje) Ti me še vedno ljubiš.

ANTON: Ti se znaš tudi smejati?

KATARINA: (na ekranu) Ne smejem se jaz, ampak televizor. A tega nisi dojel?

ANTON: Izključil te bom.

KATARINA: (na ekranu) Slekel si si hlače? Se želiš ljubiti z mano? To ni mogoče. Ljubiš se lahko le s televizorjem, za katerega misliš, da sem jaz. Anton, pa ne boš menda, Anton?

ANTON: Zdaj te bom izključil. (pritiska po daljinskem upravljalcu, a televizor ne reagira) Prekledo! (steče proti televizorju, se zaplete v hlače in pade)

KATARINA: (na ekranu) A padel si? Tako si ubogi, ubogi, božček. A hočeš, da ti pomagam? Joj, ne morem. Sem v televizorju. A ni to smešno? Za crknit.

ANTON: (vstane in se počasi približa televizorju) Zdaj bi ti primazal eno tako klofuto, da bi se ti glava zavrtela za tisoč tristo šestdeset stopinj, če ne bi bilo televizorja vmes. Srečo imaš.

KATARINA: (na ekranu, na rahlo razpne bluzo) Ljubil si ...

ANTON: (se hihita, strga srajco) Ne bodi tako osladna. Tudi ti si ljubila moje! (se zamisli) Kaj mi je? Sem znorel? (izključi televizor) Že moji davni predniki so govorili, da televizor poneumlja ljudi in kviri mladino. Šele zdaj vidim, da so imeli prav. Človek se mora globoko postarati, dopolniti trideset let, da dojamе ... (pogleda dol na hlače) Že spet sem si slekel hlače in se pogovarjal s televizorjem. Hudičev hudič! Nikakor se ne morem otresti te navade. Cigaret, drog in alkohola sem se z lahkoto, tega pa nikakor ne. Moral bom k zdravniku, da me pošlje v skupnost anonimnih slačilcev hlač in anonimnih pogovarjalcev s televizorji. Naporno bo, a bom zdržal. Saj sem moški z železno voljo. Tako. Zadovoljen sem s svojo ugotovitvijo. Zelo zadovoljen. (zadovoljno vzdihne)

KATARINA: (prinese skledo juhe in jo postavi na mizo) Kosilo! (odide)

ANTON: (sede za mizo, obrnjen s hrbtom proti televizorju, nato spet vključi televizor)

KATARINA: (na ekranu) Anton, zakaj si mi obrnil hrbet? Poglej me!

ANTON: Kar misli si. (se hihita)

KATARINA: (na ekranu) Anton! Ukazujem ti, da me pogledaš! Pridi sem, če se upaš!

ANTON: (še naprej se hihita) Ne gledam je. Nič mi ne more.

KATARINA: (na ekranu) Anton!

ANTON: (se še vedno hihita) Katarina vpije, jaz pa se pretvarjam, da je ne slišim. Kako je to zabavno. Zabavno do spodnjih jajc.

KATARINA: Še žal ti bo. Dobro veš, da ne prenesem, če me kdo ignorira.

ANTON: (vstane in se dvakrat sprehodi mimo televizorja, nato se ustavi) Oh, ti si tu, Katarina. Kdaj si pa prišla?

KATARINA: (na ekranu) Ti misliš, da je življenje šala, kaj? Naj ti bo. (se izključi)

ANTON: Ne! Šalil sem se ...

KATARINA: (prinese piščanca na pladnju in postavi na mizo) Rekla sem ti, da je kosilo na mizi. (sede za mizo)

ANTON: Vem, da si rekla, a te nisem slišal. (sede za mizo)

KATARINA: V raztrgani srajci si sedel za mizo? A si ti normalen? So moje jedi, ki sem jih pripravila, kot tvoja strgana srajca? (premor) Vidim, da nimaš nobenega odgovora moja vprašanja. Jej in bodi tiho.

ANTON: (vzame zajemalko, da bi zajel juho, a skleda je prazna) Ampak ...

KATARINA: Tiho!

ANTON: (spusti zajemalko, vzame vilice in zabode piščanca) Ampak ...

KATARINA: Tiho! Vem, kaj hočeš reči. A hočeš reči, da v skledi ni juhe? A hočeš reči, da je piščanec iz plastike? To hočeš reči? Po tolikih letih najinega srečnega zakona, a si upaš to reči?

ANTON: Ne. Hotel sem reči, da nisem lačen.

KATARINA: Kaj!? Za koga sem potem to pripravljala!? Zase!? (mučna tišina) Jutri pride Mojca.

ANTON: Katera Mojca?

KATARINA: Najina hči, vendar.

ANTON: A ta Mojca? Najina hči Mojca?

KATARINA: Koliko Mojc poznaš? Sto?

ANTON: Midva imava hčer? Čudno, tega nisem vedel. Mislil sem, da imava sina, ki mu je ime Mojec. Mojca? Takšno ime sva ji dala? Čudno. Zakaj pride?

KATARINA: Rada bi nama predstavila svojega fanta. Pripeljala ga bo.

ANTON: Razumem, da ga bo predstavila, a ne razumem, zakaj ga bo pripeljala. No, to je njena stvar. Praviš fanta? Morda pa ni ravno fant, ampak simpatija. Prideta, da bi se učila, mar ne?

KATARINA: Mojca več ne hodi v šolo. Diplomirala je in je stara ... za šolanje.

ANTON: Diplomirala? Stara za šolanje. Potem res ni več otrok. Od kdaj pa je stara za šolanje? Človek se uči celo življenje.

KATARINA: Res je, uči se, ne pa šola.

ANTON: Koliko pa je stara, ta naša Mojca?

KATARINA: Trideset let.

ANTON: Hudiča! Toliko? Od kdaj pa?

KATARINA: Od letošnjega leta. Nisi opazil?

ANTON: Ne. (gleda v strop) Spomnim se, ko je bila še prisrčna deklica, da, prisrčna, tega se prav dobro spomnim. Peljal sem jo v park. Park je bil sestavljen iz številnih dreves in grmovnic. Iztrgala se mi je iz rok in stekla. Od takrat je nisem videl. Mojca? Čudno ime. Kdo ji je dal takšno ime?

KATARINA: Ti. Ti si ji dal takšno ime.

ANTON: Katarina, Katarina, ne bo držalo. Zdaj ko sem pojedel tvojo govejo juho, me vlečeš za nos. Ne vlečeš? Jaz da bi ji dal takšno ime? Nikomur nisem želel dati takšnega imena. In zakaj bi ga prav svoji hčerki?

KATARINA: Dal si ga in to je dokončno. Prepozno je, da bi se kesal za svoja dejanja. Prepozno.

ANTON: Pravim ti, da nisem hotel! In jutri ... Jutri, ko pride, se ji opravičim. (vstane in se spreha, potem se prime za trebuh) Nekaj mi povzroča bolečino v trebuhu. Je to tvoj piščanec, ki ga nisem jedel?

KATARINA: Morda. Če bi ga jedel, ne bi povzročal bolečine v tvojem trebuhu.

ANTON: Kakorkoli že, skopal se bom. (privleče banjo brez vode pred televizor, se sleče in stopi vanjo, nato se mili in kopa) (čez čas zajame zrak in se potopi, nekaj časa je pod namišljeno vodo, nato izplava in lovi sapo) Sedemnajst. Ko sem bil mlajši, sem pod vodo zdržal celih osemnajst in pol sekund. Poskusil bom postaviti rekord. (spet zajame sapo in se potopi)

KATARINA: (vključi televizor, na ekranu se prikaže Anton) Pozdravljen, Anton.

ANTON: (na ekranu) Poglej, kaj sem kupil? (pokaže televizijsko anteno) Ko jo postavim na streho, bova gledala boljši program, predvsem pa jih bo veliko, veliko več. Celotna dva bosta.

KATARINA: (zaploska) Čudovito, Anton!

ANTON: (na ekranu) Katarina, veš, jaz tebe ljubim bolj kot te antene. Oprosti, zdaj moram na streho. Anteno bom postavil do jutri. Poljub. (odide)

KATARINA: (izključi televizor) (Antonu) Mi dovoliš, da ti namilim hrbet?

ANTON: (se prikaže iz banje, lovi sapo) Rekord!

KATARINA: Kakšen rekord?

ANTON: Ne vem. Zmotil sem se v štetju. Zgleda.

KATARINA: Potem pa nič. (odide)

ANTON: Sovražim kopanje. Sploh ne vem, zakaj se kopam. Milim se in umivam in se umivam in milim. (se potopi, izplava) Samo deset sem naštel. To je slabo. Zelo slabo. (vzame milo, se mili, nato mu uide iz rok in potone) Izgubil sem milo! (ploska po namišljeni vodi) Zakaj mi vedno uide iz rok, ko se kopam? Zakaj sem tako nepazljiv? So moje dlani bolj spolzke od drugih dlani? Rad bi jih primerjal z drugimi, a nihče noče svojih z mojimi. Milo, kje si? (se potopi, izplava) Ne najdem ga. (zajame sapo in se znova potopi, hitro izplava) Ni ga. (vstane in tipa z nogo) Moram ga najti. Moram. (nestrpno tipa z nogo, stopi na milo in se prevrne, udari z glavo na rob banje, izgine v banji, nato se telo dvigne tako, da splava s hrbtom)

KATARINA: (pride) Anton? Še vedno se potapljaš? (stopi k banji) Anton, si spet stopil na milo? Da, že spet. (ga obrne in prisloni na banjo) Saj krvaviš!

ANTON: (lovi sapo) Rešila si me, rešila si me! Nisem hotel stopiti na milo. Nisem hotel. Prinesi račko.

KATARINA: Kaj ko bi ti prinesla vodo in napolnila kad, da bi se zares kopal.

ANTON: Račko! Ne maram kopanja v vodi! Rajši se kopa v suhem. Suha kopel je bolj zdrava in ne postane umazana. Ne zmočiš se in ne utopiš. Račko, prosim.

KATARINA: Takoj. (odide)

ANTON: (veselo čofota) Hočem račko, hočem račko. Dajte mi račko.

KATARINA: (prinese račko in jo vrže v banjo) Če mene vprašaš, to ni odraslo vedenje.

ANTON: Ker te nič ne vprašam, je potem to odraslo vedenje. Poglej, poglej. (potopi račko, ki skoči ven) Si videla, kako je skočila iz vode? Kot da bi bila prava. Pridi, igrala se bova.

KATARINA: (stopi v banjo in sede) Pa se igrayva.

ANTON: Poglej račko. K tebi plava. Rada te ima. Potisni jo k meni.

KATARINA: (jo potisne) Sovražim račko.

ANTON: (jo potisne nazaj) Sovražiš? Kaj ti je storila? Poglej jo, kako te nedolžno gleda.

KATARINA: Za nedolžnim pogledom se vedno skriva dolžnost. (jo zagradi in potopi) Umri, račka, umri! (račka skoči ven) Zakaj noče umreti?

Nastopita Mojca in Vojko, ki začudeno gledata Antonovo in Katarinino igranje z račko.

MOJCA: Oče! Mati! Koliko časa sta že v vodi? (pogleda v banjo) Tako dolgo, da je voda izginila? Se vama je zmešalo? Prehladila se bosta.

KATARINA: Mojca, pričakovala sva ju šele jutri.

MOJCA: (Vojku) Sedi za mizo. (ga pospremi do mize, Vojko sede) Dovolita mi, da vama predstavim Vojka.

VOJKO: Veseli me. Da sem vaju spoznal, seveda.

Anton in Katarina stopita iz banje in odideta.

VOJKO: Lačen sem.

MOJCA: Potrpi.

VOJKO: Ne morem. Lačen sem.

MOJCA: Potrpel boš!

VOJKO: Juha je že na mizi.

MOJCA: Prazna je, brez rezancev.

VOJKO: Vseeno.

MOJCA: Ni vseeno! Ne boš jedel prazne juhe! Pa še ohladila se je povrhu.

VOJKO: No, potem ne bom jedel, če že vztrajaš. Mojca, kaj naj naredim, ko sem tako hudo lačen?

MOJCA: Pravim ti, da potrpi. Misli na kaj drugega.

VOJKO: Na kaj?

MOJCA: Na primer: misli name.

VOJKO: Potem bom še bolj lačen.

KATARINA: (se vrne v halji in si s fenom, ki ni vključen, suši lase) Opravičujem vama se, ker vaju nisem pričakovala danes, temveč šele jutri.

MOJCA: Hotela sem priti jutri in vama ga predstaviti, mojega Vojka. Odločila sem se za danes. Nikakor ne za jutri, ko bi bila pripravljena na predstavitev. Tako puhlo in lažno bi bilo. S tem bi zanikala svoj jaz.

KATARINA: Ah, da, razmem, Mojca. Sta lačna? Nekaj je še ostalo. Mislim, da več kot dovolj za vaju.

MOJCA: Nisva lačna. Povej, Vojko, da nisva.

VOJKO: Nisva lačna.

KATARINA: Vseeno bom pogrela juho. Pečenka je še vedno v pečici. Nihče se je še ni dotaknil. Piščanec pa naj bo hladen. Hladni piščanci so boljši kot vroči ali topli. Ali celo zamrznjeni.

MOJCA: Ampak, mati, rekla sva, da nisva lačna.

KATARINA: Oh! Saj sem vaju povabila na kosilo. Vojko, nekaj boste pojedli, mar ne? Začnite s piščancem.

VOJKO: Ne, hvala.

KATARINA: Vsaj malo, prosim.

VOJKO: Res ne. Nisem lačen.

MOJCA: Vojko? Ne se ženirat. Vsaj poskusi, če ti ga mati tako lepo in osladno ponuja.

VOJKO: Poskusil bom. (zagriže v piščanca)

KATARINA: Tako je prav. Tole pa pogrejem. (odide in odnese skledo juhe)

MOJCA: Veš, Vojko, moja mati pripravlja čudovite jedi. Upam, da te nestrpnost ne bo premagala.

VOJKO: Nisem nestrpen, zato me nestrpnost ne more premagati. Ta piščanec pa ... Nič ne bom rekel. Morda, da so mi najbolj všeč zamrznjeni piščanci. Glej, tam je televizor! A ga smem vključiti?

MOJCA: Ne.

ANTON: (pride, ovit je v brisačo, v roki drži sprej) Dober dan. (sede in sprej postavi na mizo)

MOJCA: (jokavo) Oče, mar se nisi mogel dostojno obleči? Oče, kaj sem ti storila, da se tako vedeš? Kaj si bo Vojko mislil?

VOJKO: Nič si ne bom mislil.

MOJCA: Ti pa tiho bodi. Tebe nič nisem vprašala. (očetu) Zapustil me bo, ko bo opazil, kako se vedeš.

VOJKO: Ne bom te zapustil.

MOJCA: Ja, pa boš. Boš videl, da me boš zapustil.

KATARINA: (se vrne in prinese skledo juhe) Anton, zakaj si nisi vzel čas in se oblekel?

ANTON: Nisem si se ga mogel vzeti, ker sem ga posodil nekemu drugemu.

KATARINA: Kdaj?

ANTON: Predvčerajšnjim.

KATARINA: In ti ga še ni vrnil? No, vidiš. Ko pa ti govorim, da človek ne sme posojati časa, pa odvrneš: (ga oponaša) Katarina, kaj bi bilo z našim svetom, če si ne bi drug drugemu sposojali časa.

ANTON: A se norčuješ iz moje osebnosti?

KATARINA: Ne.

ANTON: Začnimo s kosilom.

KATARINA: Anton, obleci se kot se spodobi!

ANTON: (vstane in se pospreja) Tako. (sede) Zdaj pa začnimo.

KATARINA: Ti se kar sprejaj, boš že videl, ko se bom jaz poparfumirala! Živ bog te ne bo rešil! To ti povem!

MOJCA: Vojko, greva. Jaz tega ne morem več prenašati.

VOJKO: Nikamor ne grem. Lačen sem. Juha je spet prišla na mizo in jaz bom zdaj začel jesti.

MOJCA: Vojko? Vsaj malo bi ti moralo biti nerodno.

VOJKO: Ko sem lačen, pozabim na nerodnost in ženiranost. Kar sežem v srčiko hrane.

ANTON: (vstane in spet stopi v banjo) Moram se skopati. Žena me je nazijala in sem se od strahu ves spotil. Po dolgem in po čez.

KATARINA: Dajte, Vojko, postrezite si.

ANTON: (izstopi iz banje) Ne bom se kopal. Premislil sem si. Tako hudo pa se nisem spotil. Preoblekel se bom. (strogo) Pri obedu moram sedeti pravilno oblečen. Zelo pravilno oblečen. (odide)

KATARINA: Ah, danes je spet eden tistih napornih dni. Upam, da bo zdržala.

VOJKO: Jaz si bom kar postregel, četudi me boste gledali po strani in naravnost. Lačen sem. (zajema juho precej časa)

MOJCA: Vojko.

VOJKO: Kaj je?

MOJCA: Polivaš po mizi.

VOJKO: Kaj polivam?

MOJCA: Juho. Šel si čez rob krožnika. Skrajni čas je, da nehaš zajemati juho. Se ti ne zdi?

VOJKO: Tudi prav. Tvoja mati je odlična kuharica, Mojca, zato me je zaneslo ... To z zajemanjem. Gospa, res ste odlična kuharica. Pa ko kuhate, vidim, skuhate veliko. Da je vsem dovolj in preveč.

KATARINA: Hvala za hvalo.

Vsi trije začnejo srebati.

ANATON: (pride v lepi obleki, sede, zajame juho in tudi on sreba) Dobra je. Res dobra.

Nekaj časa srebajo.

ANTON: (nenadoma vstane) Uscal sem se. Lepše povedano, ušlo mi je v hlače. V moje najbolj čedne hlače. Ne morem se več obvladati.

KATARINA: Nič ti ni ušlo, le juho si si zlil na hlače.

ANTON: Ne, ne, uscal sem se. Vem, kaj počnem . (sede) Spet se bom moral skopati. (vstane in stopi v banjo, sede, spet vstane, se vrne za mizo) Ste videli? Zelo hitro sem se skopal. Ekspres.

KATARINA: Prehladil se boš.

ANTON: To že, a sem čist in ne smrdim.

MOJCA: (se prime za glavo) Oče, oče! Oče, oče!

ANTON: (Katarini) Kdo je dekle, ki sedi za najino mizo, se drži za glavo in me kliče oče?

KATARINA: To je Mojca, najina hči, vendar. Letos je diplomirala in je stara trideset let.

MOJCE: Oče, moti me, ker sedi v mokri obleki za mizo, na kateri je kosilo.

ANTON: Prav, prav, slekel se bom (se slači)

MOJCA: (Vojku) Oprosti, ker je moj oče v gatah. Naj te ne moti njegovo početje.

ANTON: Ne moti me.

MOJCA: Na vsak način hoče znebiti potencialnih zetov. To počne že trideset let. Od kar sem se rodila in še prej.

ANTON: Ni res. V omari imam samo še eno obleko.

VOJKO: Rad bi jedel meso. Omenjali ste pečenko. Zelo rad jo jem, ko mi jo ponudijo. Ali bomo jedli pečenko ali ne?

KATARINA: Da. Anton, prosim te, razkosaj piščanca, da potem lahko začnemo jesti pečenko.

ANTON: Ne bom ničesar in nikogar razkosaval. (vstane in maha z rokami) Ne bom. Ne bom. Zakaj prav jaz? Zakaj jaz? Ali nihče drug ne zna rezati pečenke, da bi jedli piščanca na kose? (sede) Nekaj sem vprašal.

MOJCA: Vojko ga bo razrezal. Vojko ima mišice, da je joj. Kaj ne, Vojko, da ga znaš razrezati na kose, ker imaš mišice, da je joj.

VOJKO: Radi imam meso, zato ga ne bom kosal ne rezal. Moja ljubezen do mesa je neizmerna. Nihče me ne more prisiliti, da bi rezal mesa.

ANTON: (se guga na stolu in zvrne) Padel sem.

KATARINA: (se jezi tako da z roko prikriva oči, kot da bi jokala) Joj, joj. Poglejte, tako je vedno. Kolikokrat sem ga opozarjala, da ne počne tega, da se ne gunca, vendar zaman.

MOJCA: Mati, saj je vendar dovolj star, da bi lahko vedel, da tega ne sme početi, da je nevarno, da si lahko poškoduje glavo in pozneje v bolnišnici umre.

KATARINA: Ali pa na poti v bolnišnico. Dovolj je star.

ANTON: (vstane) Da bi jaz umrl? In to v bolnišnici? Hahaha! Hahaha! Vsega mi je dovolj! (vrže krožnik na tla) Tako!

KATARINA: (vstane in vrže krožnik na tla) Tudi meni je vsega dovolj! (vzame pečenega piščanca na pladnju) Nihče ne bo jedel pečenega piščanca! Pod nosom se obrišite! (odide)

Vojko, Mojca in Anton se brišejo pod nosom.

MOJCA: Užaljena je. (Antonu) In tega si ti kriv, oče! Vedno si bil tak! (patetično) Vedno si metal krožnike polne juhe in sedel v gatah pri kosilu! Vedno! Pojdiva, Vojko.

VOJKO: Nikamor ne grem, dokler ne pojem vsaj eno bedro pečenega piščanca!

MOJCA: Nikakršnega bedra ne bo več. Mati ga je odnesla. Konec je, Vojko. Niti jok ti ne bo pomagal. Nič ti ne bo pomagalo. A razumeš, da je konec? Konec. Sprijazni se. (hodi gor in dol) Lepo! Lepo! Čudovito! Zares!

KATARINA: (se vrne in si mane oči) Jokam.

MOJCA: Vidiš, oče, mati joka. Spravil si jo v jok. Vedno jo spraviš v jok, potem pa se pretvarjaš, da je ne poznaš.

ANTON: (vzdiguje roke, oponaša jezo, zmajuje z glavo, se prijema za glavo, lase) Kaj naj rečem? Kaj naj rečem? Jezite me!

VOJKO: Saj ni tako hudo. Star pregovor pravi: juha se nikoli ne skuha tako vroča, kot se poje. Tudi piščanec se nikoli ne speče tako pečeno, kot se poje.

ANTON: (Vojku) Tiho!

VOJKO: (se prestrašeno nagne nazaj in zvrne s stola) Oh!

ANTON: Ti boš meni govoril o vroči juhi in pečenemu piščancu? Še včeraj si nosil plenice, zdaj pa boš modroval o tem, kaj se poje in kaj se ne poje vroče in pečeno! Kdo te je sem pripeljal? Moja hči? Saj sem vedel. Saj sem vedel. Mojca, Mojca, kaj bo še iz tebe? Sem te tako učil? A slišiš, kaj ti pravim? Ustavi se.

KATARINA: Še vedno jokam.

MOJCA: (še hitreje hodi gor in dol, tudi vzdiguje roke in jih spušča na boke) Joj, joj, kaj se dogaja v hiši, kjer sem odraščala! Če bi mi kdo takrat povedal, da bo tako, ne bi odraščala!

VOJKO: (poskuša vstati, vendar ga ovira stol, v katerega si je zapletel noge) Ne morem. Nikakor. Ne.

ANTON: (udari po mizi) Dovolj! Pomirimo se.

Ostali se prenehajo gibati.

ANTON: Gremo gledat televizijo. (vzame daljinca in vključi televizor)

Na televizorju se prikažejo Katarina, Mojca in Anton na plaži ob morju.

Katarina in Mojca pomagata Vojku, da vstane. Ko stojijo, se zelo diskretno, vendar gestikulirano pogovarjajo in pogledujejo proti Antonu.

ANTON: Nikoli nisem imel hčer. Star sem štiriintrideset let. Se vam ne zdi čudno, da bi pri teh letih imel hčer, ki je stara trideset let? (odide)

MOJCA: Kam je šel?

KATARINA: Ne vem.

VOJKO: Tako ne gre več ... (pogoltne slino) naprej. Povedal bom, kar sem hotel povedati, preden sem prišel sem. (zmedeno se ukvarja s stolom, ki ga ne more postaviti, tako kot bi želel) Torej, dovolite mi, da zaprosim za roko vaše hčere! (se nasloni na stol in z njim vred pade na tla) Oprostite. (vstane) Torej?

MOJCA: (hudomušno zaploska in poskoči) Zaprosim me je, zaprosil me je. A ni to lepo?

ANTON: (pride s sekiro in košaro, ki ju odloži na mizo, sede in premišljuje) (nato nekajkrat vzdihne) Fant, poroka je hudičevo resna zadeva.

KATARINA: Strinjam se z Antonom. Poroka je prelomnica v življenju. Za morebitno privolitev rabimo sekiro in košaro.

ANTON: Veseli me tvoja izjava. (premor) Rekel sem, da me veseli tvoja izjava. Torej ... Kakorkoli že, Vojko! Življenje je težko, mar ne?

VOJKO: Prav imate!

MOJCA: Oče? Mati? Vojko me je zaprosil za roko, vendar! Odgovorita mu z da ali ne!

ANTON: Ni tako preprosto, hči. Če bi obstajal samo ne ali pa da, bi bilo lažje odgovoriti. Obstajajo pa tudi mogoče, morda, bomo videli in tako dalje in tako dalje.

MOJCA: Zakaj hodiš okrog vrele kaše?

ANTON: Kdo hodi okrog vrele kaše? Prvič, pri nas ni vrele kaše. Drugič, jaz sedim in sploh ne hodim. Niti ne hodi tvoja mati. Mojca, kaj si umišljaš?

KATARINA: Tako je. Pri nas nihče ne hodi okrog vrele kaše. Ker kaše ni. In če bi tudi bila, jaz ne bi skuhala. Mojca, morda pa okrog vrele kaše hodijo tvoji starši? Si jih vprašala? A si?

MOJCA: Ampak vidva sta moja starša ...

KATARINA: Ne bodi predrzna, ti, navadna smrklja. (zajoče in odide)

MOJCA: Oče?

ANTON: Ne kliči me oče, ker nisem tvoj oče! Star sem štiriintrideset let, ti pa trideset. Sem potemtakem lahko tvoj oče?

VOJKO: Zakaj ne odgovorite na moje vprašanje?

ANTON: Premisliti moram!

KATARINA: (se vrne in prinese lonec vrele kaše) Skuhala sem kašo. Tu jo imate! (jo postavi na mizo) Sedaj lahko hodimo okrog nje. (hodi okrog mize)

MOJCA: Lepa reč.

Na ekranu izgine plaža in se pojavi Anton z anteno v roki.

ANTON: (na ekranu) Ko postavim anteno, se boste vsi skupaj bolje počutili.

ANTON: Ste slišali kaj je rekel?

ANTON: (na ekranu) Še nekaj bi rad povedal. Smem?

ANTON: Smeš. Poslušajte ga!

Katarina se ustavi.

ANTON: (na ekranu) Pravzaprav sem hotel reči, da bi morala Katarina prenehati hoditi okrog vrele kaše. Vendar je, kot vidim, že nehala. Čestitam, Katarina.

Anton izključi televizor.

VOJKO: Zaprošil sem za roko vajine hčere. Prosi za takojšni odgovor.

Katarina in Anton odideta.

VOJKO: Kaj pa zdaj? A ne bom dobil odgovora? A greva jest kašo?

MOJCA: Ne vem. Nekje sem brala, da se kaše, okrog katere se hodi, ne sme jesti.

VOJKO: To je navadni trač.

MAKS: (nastopi) Sprašujem vas, kaj se dogaja v našem miselnem ustroju, v naših možganih, ki preko čutil sprejema podatke o svetu, ki nas obkroža? In potem te podatke razporeja v celice? Kaj se dogaja v slabo treniranih možganih, ki nam jih je priskrbela narava, a jih nismo znali izkoristiti, zato niso navajeni na ognjemet, ki se preriva pri vstopu v celice? Kaj se dogaja v naši zaznavi, ko ne vemo, kaj je resničnost, kaj izmišljija, kaj želje in načrti, kaj trenutek in kaj preteklost? Kdo smo sploh? Izdelek, posnetek zmedenosti? (se prikloni in odide)

MOJCA: Kdo je to bil?

VOJKO: Ne vem. Jaz ga ne poznam.

MOJCA: (se nabirajo solze, zajoče) Mama! Mama! Oče! (steče za njima)

Vojko stopi k mizi in pogleda v lonec. Vzame zajemalko in zajame vrelo kašo, ki je ni, se usede in je.

Zatemnitev.

II.

Na odru so vsi predmeti, ki so ostali na koncu prvega dela.

Anton sedi pred televizorjem, ki ni vključen. Olupi banano in olupki vrže na tla. Brezskrbno je banano. Vključi televizor.

ANTON: (na ekranu) Pozdravljen, Anton.

ANTON: Kdo si pa zdaj ti?

Katarina pride s pladnjem, na katerem so skodelice kave. Stopi na olupki in pade.

ANTON: (na ekranu) Opala!

KATARINA: Anton! Poglej olupki! Bananin olupki! Spodrsnila sem! Ubila sem se! No, skoraj.

ANTON: (hitro izključi televizor) Kaj me strašiš!

KATARINA: Poglej, kakšna sem. Šalice so po tleh. Še sreča, da so plastične. Bile bi razbite in uničene. Vsak hip bosta prišla Mojca in njen zaročenec Vojko, midva pa imava nered v stanovanju.

ANTON: Kdo sta Mojca in njen zaročenec Vojko?

KATARINA: (vstane) Kdo ste? Tebi je zabavno, da vedno sprašuješ, kdo je Mojca, zdaj si izposodil še njenega izbranca Vojka.

ANTON: Nobene Mojce niti njenega izbranca ne poznam.

KATARINA: Svoje hčerke ne poznaš? Od kdaj?

ANTON: Od nekdanj! (premor) Ne poznam je, pa kaj! Bi jo moral poznati? Sicer pa je vsega kriv Maks.

KATARINA: Kateri Maks?

ANTON: Ne poznaš Maksa? Nenavadno, jaz pa ga poznam. Vedno pride, da bi bil kriv. (vključi televizor, kjer se prikaže Dora, nato ga hitro izključi)

KATARINA: (skomigne) Zdi se mi, da je bila Dora na ekranu. Zakaj si izključil televizor?

ANTON: Dora. (posmehljivo) Dora. Najbrž se ti blede. Dora ni zaposlena na Televiziji.

KATARINA: Saj jo smeš gledati. Jaz ti ne branim. Ni ti treba skrivati. Celo zadovoljna sem, da gledaš takšno avšo.

ANTON: Če pravim, da ni bila Dora, ker ne more biti Dora! Kdo bi pa njo snemal? Kaj je ona, da bi jo prikazovali na televiziji! No, povej, kaj?

KATARINA: Nič ne vem. Pravim ti le, da sem jo videla na ekranu, ko sem sedela na tleh. Vsaj zdi se mi, da je bila.

ANTON: Se ti zdi, a? (skoči proti Katarini, da bi jo udaril, a se zaplete v stol in pade) (na tleh) Priznam, bila je Dora.

KATARINA: Da bi priznal, si moral pasti tako nizko. Nizkotnež zahrbtni.

ANTON: Zakaj zahrbtni? Saj nisem padel za tvojim hrbtom?

KATARINA: Nič, preoblekla se bom in potem bom skuhala svežo kavo. Kave, ki je na tleh, tako ali tako ne moreva spiti. In ne meči bananinih olupkov po tleh. Namenoma.

ANTON: Kaj pa če jih vržem nenamenoma?

KATARINA: To bo v redu. (odide)

Anton vstane in vključi televizor.

DORA: (na ekranu) Anton, zakaj si me takoj izključil? Se me sramuješ? Hotela sem ti nekaj povedati.

ANTON: Oh, Dora, moja draga.

DORA: (na ekranu) Oh, Anton. Pridi in objemi me.

ANTON: (stopi k televizorju in ga objame) Oh, Dora, čutim tvoj utrip.

DORA: (na ekranu) Stisni me še bolj.

ANTON: (stisne televizor) Oh, kako si vroča.

DORA: (na ekranu) Tako, tako. Še, še. (vzdihuje in v nekem hipi se na ekranu izgubi slika)

ANTON: (začne tresti televizor) Dora! Dora, kje si? Vrni se, Dora! (udarja po ekranu) Prosim te. (poklekne) Dora, Dora.

Mojca in Vojko prideta in opazujeta svojega očeta, ki ponavlja Dorino ime. Mojca zakašlja in Anton se prestrašeno ozre k njima.

MOJCA: Vojko, dovoli mi, da ti predstavim svojega očeta. Oče, dovoli mi, da ti predstavim Vojka.

ANTON: Hotela mi je nekaj povedati, a je izginila z ekrana. Kar izginila je. Morda sem bi pregrob. Kaj mislita?

MOJCA: Oče?

VOJKO: Kaj 'oče'? Sem mar jaz tvoj oče?

MOJCA: Oh. (globoko vzdihe)

KATARINA: (pride s pladnjem, naloženim s skodelicami kave) Mojca? Kako vesela sem, da vaju vidim. (stopi na bananin olupček in spet pade) Anton!

MOJCA: Oh, mati, dovoli, da ti pomagam.

KATARINA: Ne dovolim. (vstane) Danes sem že štiriindvajsetič skuhala kavo. Anton, a si spet namenoma vrgel bananin olupek na tla?

ANTON: Nisem. To je stari olupek

KATARINA: Ki si ga namenoma odvrigel, ane?

ANTON: Ne vem. Sem že pozabil.

Katarina in Mojca se objameta.

MOJCA: Mati, dovoli mi, da ti predstavim Vojka. Mati, on je Vojko.

Katarina in Vojko si sežeta v roke.

VOJKO: (sramežljivo) Veseli me, veseli me, da sem vas spoznal. Vi ste Mojčina mati, vem, da ste. Takoj sem uganil.

MOJCA: Mati, upam, da boš zadovoljna z njim.

KATARINA: Oh, Mojca, če boš ti, bom tudi jaz.

MOJCA: S prejšnjim Vojkom nisi bila zadovoljna. Priznaj.

KATARINA: Ne vem. No, pojdiva spit kavico.

Katarina in Mojca sedeta za mizo, medtem ko Vojko nesrečno stoji ob strani in se nasmiha.

KATARINA: Torej, začniva piti kavico. Ah, po nesreči sem jo zlila. Nič zato. Pa se pogovarjajva. Brez odvečnih besed.

MOJCA: Brez odvečnih besed. In brez kavice.

Katarina in Mojca oponašata pogovarjanje in zelo hitro gestikulirata, podobno kot v projekcijah starih filmskih burlesk.

ANTON: Fant, se razumeš na televizorje?

Vojko se zazre v tla.

ANTON: Kaj stojiš kot kakšen kip?

VOJKO: (še vedno zre v tla) Jaz nisem kip.

ANTON: Vidim, da ne razumeš.

VOJKO: Razumem, razumem.

ANTON: Kaj razumeš?

VOJKO: Marsikaj.

ANTON: Fant, ne bodi predrzen. Marsikaj nihče ne razume.

KATARINA: Anton, izključi televizor, prosim. Mojca bi nama rada povedala veselo odločitev.

Anton izključi televizor in sede za mizo.

ANTON: Poslušam. A kave pa ni?

KATARINA: Je, ampak na tleh. Zdaj poslušaj.

ANTON: Poslušam.

MOJCA: Draga mama in dragi oče, sporočam vam veselo novico. Z Vojkom sva se odločila, da skleneva veljavno zakonsko zvezo, v kateri bom jaz žena in Vojko moč. Vojko je zelo prijeten fant.

KATARINA: Da, vidim, da je zelo skromen in sramežljiv fant, Mojca. Dobro si izbrala.

MOJCA: Vem. Vojko, pridi, saj smeš sestiti za mizo.

VOJKO: (sramežljivo, zardeva) Mogoče pa je s televizorjem vse v redu, le da programa ni. (hoče sestiti)

ANTON: (udari po mizi) Ni res! To ni res!

VOJKO: (se prestraši, ne sede, obstoji v napol sedečem položaju) Nisem hotel ...

MOJCA: Oče! Kaj strašiš mojega Vojka! Kar usedi se. Ne boj se očeta, saj ni hud.

ANTON: Hud sem! Kot pes na verigi sem hud!

Vojko se še bolj prestraši in ne ve, kaj bi naredil.

MOJCA: Vojko, kar pogumno sedi. Pes, ki laja ne grize.

KATARINA: Kdor se kot osel rodi, kot osel umre.

ANTON: Bolje je nositi suh dežnik kakor mokro obleko.

MOJCA: Tresk z vedrega neba ne pade.

KATARINA: Čistemu obrazu malo vode treba.

ANTON: Kuj železo, dokler je vroče.

MOJCA: Kakor si boš postlal, tako boš spal.

KATARINA: Lepa beseda lepo mesto najde.

ANTON: Kdor ni za, je proti nam.

MOJCA: Ti očeta do praga, sin tebe čez prag.

KATARINA: Osel gre enkrat na led.

ANTON: Naj obvelja resnica, pa če pogine ves svet.

MOJCA: Zdaj pa še ti, Vojko.

VOJKO: Kaj jaz?

MOJCA: Povej kakšen pregovor.

VOJKO: Zakaj?

MOJCA: Zabavamo se. Namesto šaha, človeka, ki se jezi, monopolija, domin ...

VOJKO: Kdor sedi, stotim odgovori.

Premor.

ANTON: Tu nekaj ne štima. Se pa rima. Kar je res, je res.

VOJKO: (končno prestrašeno sede) Mogoče pa se je pravkar pričel program na televiziji.

ANTON: Naj me koklja brčne, če fant nima prav. (skoči vključiti televizor, a na ekranu ni slike) Fant nima prav. In jaz sem mu verjel. (se cmeri) Zakaj se prav meni to dogaja? A zato ker sem dober človek? Ker verjamem v človeštvo, v človeka pa ne!

MOJCA: Ne joči, oče. Pojdi ven in poišči kokljo, ki bo pripravljena, da te brezplačno obrca.

ANTON: Take ni!

VOJKO: Ni?

ANTON: Ne, ni! Nihče ni pripravljen, da bi delal brezplačno. V korist človeštva, živalstva in rastlinja.

VOJKO: Sem do zdaj živel v zmoti?

ANTON: Si.

VOJKO: Od zdaj naprej pa bom potrj zaradi tistega od prej.

MOJCA: Pretiravaš.

KATARINA: No, postrezite si. Kosilo sem pripravila. Za vse skupaj.

MOJA: Ah, mati, kaša. Sploh se ne zavedaš, kako rad jem kašo. Samo če je vrela, vendar ta ni, mati!

KATARINA: (poskusi) Oprosti. (vzame lonec) Dala jo bom na ogenj, da zavre. (odide)

VOJKO: (Antonu) Veste, jaz poznam eno kokljo, ki bi morda ...

ANTON: Ne, ne poznaš jo! (izključi televizor) Ne obstaja koklja, ki bi morda ... Vsega je kriv Maks.

VOJKO: Poznam Maksa.

ANTON: (mu ne verjame) Poznaš vraga! Hudiča ga poznaš! No, kakšen je?

VOJKO: Ima črne plešaste lase.

ANTON: (udari po mizi) Ni res! Njegovi plešasti lasje so sivi!

MOJCA: Nihče ne pozna Maksa, dokler ga ne vidi.

ANTON: (jezno vstane, zasopiha) Tako torej? (se nameni za Katarino, a stopi na bananin olupek in pade)

MOJCA: Oh, Vojko, ljubim te.

VOJKO: Tudi jaz tebe ljubim.

MOJCA: Ampak, Vojko, zdi se mi, nekako čutim, da me bolj slabo ljubiš.

VOJKO: Jaz nisem slab.

ANTON: (vstane in vključi televizor) Ni važno, kolikokrat padeš, pomembno je, kolikokrat vstaneš, pravim jaz. In ta moj rek je šel med ljudi, da bi postal ljudski rek. Upam, da se bo kmalu prikazal program.

DORA: (na ekranu se nasmehne) Lep pozdrav vsem pred vašimi sprejemniki.

ANTON: Program je! Je in je!

DORA: (na ekranu) Današnji spored. Katarina želi skuhati kavo, vendar ni vode. Kaj o tem menijo gledalci, si boste ogledali čez nekaj minut.

MOJCA: (žuga s prstom) Dora, Dora.

DORA: (na ekranu) Kaj 'Dora, Dora'? Anton sploh ni tvoj oče. To sem ti povedala naravnost v obraz.

MOJCA: Kar si hotela povedati, si že povedala pred leti, zdaj pa izgini z ekrana.

DORA: (na ekranu) Ne bom.

MOJCA: Pa boš! (vzame Antonu daljinec in skuša izključiti televizor)

DORA: (na ekranu se prisiljeno smeje) Baterije so zanič, ali pa je tvoj prst zanič.

ANTON: (Mojci primaže klofuto in ji vzame daljinec) Nikoli več! Nikoli več ne naredi tega!

MOJCA: (prestrašeno) Oče, udaril si me?

VOJKO: (primaže klofuto Antonu, ki se začudi, začudijo se tudi ostali) S to klofuto pa sem usekal mimo, se mi zdi.

ANTON: Si.

VOJKO: Branil sem svoje dekle.

MOJCA: Brez potrebe. Sama se znam braniti. (primaže klofuto Antonu) Si videl?

ANTON: Na očeta si dvignila roko?

MOJCA: Ne vem, kaj mi je bilo. Vojko me je zmedel. Oprosti, oče. (zaihti)

DORA: (na ekranu) Anton ni tvoj oče.

MOJCA: Kaj praviš, Dora? (v jok, Vojko jo objame)

ANTON: (izključi televizor) Umazan sem. Moram se skopati. (sede v banjo)

KATARINA: (pride) Hotela sem skuhati kavo, a ni vode. Nihče ni sporočil, da ne bo vode.

MOJCA: Mati, mati! Dora pravi, da oče ni moj oče.

KATARINA: Laže.

ANTON: Katarina, prinesi mi račko, da mi ne bo dolgčas v banji.

KATARINA: Anton? Voda je vendar umazana! Tu stoji od predlani.

ANTON: Kaj potem? Saj sem tudi jaz umazan. Od predpredlani.

KATARINA: Včeraj si se kopal v njej. Hitro ven iz banje!

MOJCA: Mati, mati ...

KATARINA: Ne segaj mi v besedo, ko se pogovarjam s tvojim očetom!

MOJCA: Ampak ...

KATARINA: Sem ti rekla, da mi ne segaš v besedo! (ji primaže klofuto) Zaslužila si jo!

MOJCA: (najprej začudena, nato bruhne v jok) Vojko.

VOJKO: (stopi h Katarini in ji primaže klofuto) Ne dovolim, da klofutate moje dekle! (zaskrbljeno) Tega ne bi smel storiti, ane?

KATARINA: Ne, ne bi smel, pa si! Hitro k Mojci in jo objemi! Jaz pa moram priti do dokončne rešitve z mojim možem Antonom.

Vojko stopi k Mojci in se objameta. Prestrašeno gledata prepir med Katarino in Antonom.

KATARINA: Ven iz banje, sem rekla!

ANTON: Ne grem. (stisne ustnice)

KATARINA: Ven!

ANTON: Prinesi mi račko!

KATARINA: Ne bom. Ven!

ANTON: Če mi prineseš račko, bom šel ven, drugače ne.

KATARINA: Kuhalnico bom prinesla in te našeškala, če takoj ne stopiš iz banje. Prehlad boš staknil.

ANTON: (odkimava) Ne grem.

KATARINA: Prav. (odide in se takoj vrne s leseno kuhalnico) Ali boš zdaj stopil ven ali ne?

ANTON: Ne bom šel ven! Hočem račko!

KATARINA: (ga tepe s kuhalnico) Boš šel ven, boš stopil ven!

ANTON: Grem, grem, grem. (stopi iz banje) Glej, glej, saj je račka že v banji. Od predpredlani.

KATARINA: (ga še naprej tepe s kuhalnico) Da si boš zapomnil!

ANTON: (zbeži pred Katarino, stopi na bananin olupak in pade) Padel sem. Joj, padel sem. Umrl bom! Umiram! (hitro vstane in odide)

KATARINA: (utrujena sede) Z njim so sami križi in težave. To se dogaja iz dneva v dan. Ne vem, kaj naj storim. (ji kane solza) Ne vem, kaj naj še storim. Zavedam se, da s kuhalnico ne bom dosegla ničesar. Po drugi strani pa, le ko njo občuti, uboga.

MOJCA: (stopi h Katarini in jo objame) Mati, morala bi z njim na lep način. Se pogovoriti, ga zabavati ... Skozi igro, veš.

KATARINA: Saj sem poskušala, a ni šlo. Zdaj nimam niti potrpljenja več.

MOJCA: Mati, le vztrajati je treba. Oh, saj je pameten, bister, ta moj oče, razumel bo, da določene stvari dela napačno.

KATARINA: Vem, vem. Ampak ... Kopati se v umazani vodi, mislim, a ni to višek umazanije?

ANTON: (pride, preoblečen je, v roki drži večjo kuhalnico in se zapodi proti Katarini, ki zbeži, dohiteva jo in tepe) Na, na, na!

MOJCA: (stopi med njiju) Nehajta!

ANTON: (odvrže kuhalnico, kot da bi bila okužena) Kaj sem storil? Tepel sem. (sede za mizo) Sramujem se.

KATARINA: Pretepel me je.

Premor.

VOJKO: Jaz bi jedel piščanca.

Premor.

VOJKO: Piščanca. Lačen sem.

Katarina, Mojca in Anton zrejo vsak v svojo točko.

VOJKO: Si smem postreči?

Premor.

VOJKO: A smem?

Premor.

Vojko previdno sede za mizo in vzame piščanca.

Nastopi Maks.

Prisotni ga zagledajo in se zgrozijo tako, da razširijo roke v krču in odprejo usta.

MAKS: Dober dan.

Premor.

MAKS: Rekel sem, dober dan. (se sprehaja) Kaj vam je muc pojedel jezik?

Prisotni ga spremljajo le z gibi glave, drugi deli telesa so kot v začetku Maksovega prihoda. Maks vzame daljinec in vključi televizor.

DORA: (na ekranu) Pozdravljen, Maks.

MAKS: Dora, kako si?

DORA: (na ekranu) Še kar, pa ti?

MAKS: Podobno kot ti. (izključi televizor, nato ga spet vključi)

ANTON: (na ekranu) Maks, vsega si ti kriv.

MAKS: To ti praviš. (izključi televizor in ga spet vključi)

KATARINA: (na ekranu) Maks? Ti?

MAKS: Jaz. (izključi televizor) Vsem sem rekel dober dan, a mi nihče ni odgovori. Prav pa grem.

ANTON: O, nikamor ne greš.

KATARINA: Ne, nikamor.

Medtem ko se Anton in Katarina sprostita, sta Mojca in Vojko še vedno ne premikata.

MAKS: Dober dan.

ANTON: Maks, sedi in jej. Pozabimo vse, kar je bilo spornega med nama.

KATARINA: Pozabimo.

MAKS: (za hip oponaša premišljevanje, nato vzdigne glavo in se nasmehne) Pozabimo. Zdaj lahko sedem in pričnem jesti.

KATARINA: Izvoli.

MAKS: Kaj ste pripravili? Oh, pečenega piščanca. Krasno! (sede) Kje pa je vrela kaša? Ni je, ne vidim je. Rad bi vrelo kašo.

KATARINA: Vrele kaše ni. Ljudje začnejo hoditi okrog nje. In sploh: ko jo zavrem, se vedno ohladi in potem ni več vrela.

MAKS: Juha? Juho imate?

ANTON: Juha prav tako ni vroča.

MAKS: Vseeno.

KATARINA: Boš jedel?

MAKS: Bom, jedel bom.

Katarina naliže juho v Maksov krožnik.

MAKS: (zajame juho, jo da v usta in poskuša pogoltniti, duši se, a vseeno pogoltne, kašlja) Ne morem. Hvala, bilo je dobro, vendar sem sit. Sit sem.

KATARINA: Maks?

MAKS: Res ne morem.

KATARINA: (Maksu iztrga žlico iz rok) Poskusi. (mu poskuša z žlico dati juho v usta) No, daj, daj, saj vem, da si lačen kot volk.

MAKS: (z zaprtimi usti) Ne bo, ne bom.

KATARINA: Moraš!

MAKS: Ne.

KATARINA: (mu skuša stlačiti žlico v usta) Moraš! Da boš zrastel.

MAKS: Nočem rasti.

KATARINA: (zlije juho na Maksovo srajco) No, vidiš, kaj si storil? Srajco si si popackal.

MAKS: Rajši bi vrelo kašo.

KATARINA: Poglej, Anton, Maks je zlil juho. Anton, Maks je zlil juho, ki sem jo skuhala. Si slišal, Anton? Užalil me je. (steče Antonu v objem) Cel dan sem pripravljala kosilo. Res.

ANTON: Maks, plačal mi boš za to! Drago plačal!

MAKS: (potegne denarnico iz žepa) Koliko?

ANTON: Petindvajset tisoč za žalitev, triintrideset tisoč za materialne stroške.

MAKS: (odkimava) Preveč! Odločno preveč! Za žalitev dam toliko, kot zahtevaš, a mislim, da so materialni stroški previsoki.

ANTON: Povej, kakšna je tvoja ocena materialnih stroškov.

MAKS: Trinajst tisoč.

KATARINA: Goveja juha je bila, ni bila kurja! Govedina je zelo zelo draga.

ANTON: Pomiri se, Katarina. Vem, kakšna je bila juha in koliko draga. Maks, triintrideset tisoč je moja zadnja.

MAKS: (spravi denarnico v suknjič) Moja zadnja je dvajset. Brez madeža na srajci. To vam štejem kot gratis.

ANTON: Triintrideset.

MAKS: Grem.

ANTON: Dvaintrideset.

MAKS: Prepozno, Anton. (odhaja, stopi na bananin olupek, pade, a takoj vstane in odide)

ANTON: Rekel je, da je prepozno. A je bilo res prepozno?

KATARINA: Je.

ANTON: Oh. A tako veliko bi lahko zaslužil, ko bi le nekaj sekund prej popustil!

KATARINA: Ne ženi si preveč k srcu. Drugič ne boš ponovil takšne napake.

ANTON: A res ne bom, Katarina?

KATARINA: Res ne boš. Na napakah se učimo. Napake obstajajo, da se na njih učimo. Ne služijo nam, da bi jih ponavljali.

ANTON: Vesel sem, zares sem vesel, da ne bom ponavljal napak. (sede, vzame daljinec in vključi televizor)

DORA: (na ekranu) Anton, pripravljam se, da pridem k vam na obisk. To sem ti hotela že prej reči, pa sem pozabila.

ANTON: Kako lepo, Dora! Ste slišali? Dora pride na obisk.

KATARINA: Jaz ti že ne bom skuhala kave!

DORA: (na ekranu) Katarina, saj veš, da ne pijem kave.

KATARINA: Anton, izključi televizor! Nočem te več gledati, Dora.

ANTON: Ne bom ga izključil. Kar glej jo, glej jo!

DORA: (na ekranu) Glej me, glej me!

KATARINA: (se prime za čelo) Oh! Zavest bom izgubila. (pade na tla)

Mojca in Vojko stopita k njej, Vojko je vzdigne, Mojca jo skuša spraviti k zavesti. Medtem se Anton in Dora (na ekranu) krohotata.

MOJCA: Ne smejta se!

ANTON: Saj se ne smejeva. Krohotava se.

MOJCA: Ne krohotajta se.

ANTON: Ko pa je smešno. Padla je, ne da bi stopila na bananin olupek.

DORA: (na ekranu) Anton, Anton, nehaj se krohotati. Jaz ne morem več. (zadržuje smeh)

ANTON: Kaj je?

DORA: (na ekranu) Želim ti povedati, da se pravkar odpravljam k vam.

ANTON: Prav, prav. Pohiti. (izključi televizor)

KATARINA: (pride k zavesti) Kje sem?

VOJKO: Mogoče ni pravi trenutek ...

MOJCA: Oče, kako si le mogel tako ravnati z mamo?

VOJKO: Rad bi nekaj povedal, čeprav ni pravi trenutek, vem, ampak ...

KATARINA: (vstane) Tako krut si do mene. Kaj sem ti storila? (patetično) Ljubila sem te, pripravljala zajtrke, dopoldanske malice, kosila, popoldanske malice in večerje, spala zraven tebe in zdaj me ti, moški mojega življenja, vržeš kot kakšno smet, kot nekakšno neuporaben predmet. Toda jaz sem še vedno uporabna in svojo uporabnost bom dokazala z dejanji. Boš videl! (sede za mizo)

MOJCA: Bodi preklet na veke vekomaj!

VOJKO: Želim si, da mi date vsaj nekaj prostora v vaši igri.

ANTON: (hodi z enega konca odra na drugi) Mojca, ti tega ne razumeš. Vsega je kriv Maks. (žuga s prstom) Mojca, Mojca! (počepne in v počepu hodi) Bil sem tako majhen človek, nato sem skočil. (skoči in oponaša pokončno držo) In sem se pokončno držal. A življenje me je teplo tako hudo, da mi je nehote zvilo hrbtenico. (se skloni) Ker nisem bil navajen na posebno lego svojega telesa, me je trup silil, da sem se opotekal in zaletaval v zidove. (teče in pada) Ugotovil sem, da bom prišel daleč prišel, če bom hodil s kratkimi koraki. (sklonjeno hodi s kratkimi koraki) Nikoli pa nisem skakal kot žaba. (skače kot žaba) (vstane, sede na stol in vključi televizor) (na ekranu ni jasne slike)

VOJKO: Rad bi nekaj vprašal. A smem?

KATARINA: (patetično) Za koga sem jaz vse to kuhala? Za koga, ko pa nihče noče sestiti za mizo in jesti, za koga? Za koga?

VOJKO: Pravzaprav midva z Mojco ... Midva sva prišla ...

KATARINA: Nihče noče jesti! Hrana bo zasmrdela do neba! Ja, do neba. (pogleda v strop)

ANTON: Jaz bi kavo. Kdo bo skuhal kavo?

KATARINA: (kriči) Kolikokrat ti bom povedala, da ni vode! Kolikokrat! Milijonkrat? Milijardokrat?

VOJKO: Prosim vas, poslušajte me ...

KATARINA: (kriči) Vseskozi zijaš v televizor! Bedak bedasti!

VOJKO: Dovolite mi ...

KATARINA: Ubila te bom!

VOJKO: Mojca, kaj naj storim? Če dovolite, bi jaz skuhal kavo.

KATARINA: Kaj?! Kako si upaš izgovoriti stavek, ki si ga izgovorila. Ne dovolim, da kdorkoli kuha kavo v moji hiši razen mene! Se bi dovolim, ja! In mislite si, kar hočete!

VOJKO: (prestrašeno) Šalil sem se.

KATARINA: V naši hiši ni dovoljeno šaliti se ali karkoli obrniti na šalo. V naši hiši se ne smejemo, prekleto! To je izvirni greh. Smejati se. Ha, ha, ha!

VOJKO: Nekaj drugega sem hotel povedati.

ANTON: Nihče ne bo govoril nekaj drugega, dokler ne bo kave na mizi. Si razumel, fant?

KATARINA: Si slišaj, kaj ti je rekel moj mož?

ANTON: (razburjeno) Kako si samo drzne! Glej ga glej!

KATARINA: Tak fant bi bil pravšnji za našo Mojca. Kaj meniš?

ANTON: Mislim, da popolnoma pravilno sklepaš. Mojca potrebuje drznega fanta. In ta fant je neverjetno drzen. (stopi k Vojku) Kaj pa ti misliš o sebi?

VOJKO: (prestrašeno) Ne vem ... Mislim, ne bi govoril o sebi.

ANTON: Fant, ali si resnično tako drzen, ali pa se le pretvarjaš?

VOJKO: Karkoli bi povedal, ne bi vedel.

ANTON: Kako drzen odgovor! Si ga slišala?

KATARINA: Mojca ga bo zelo vesela. Treba ga je pregledati. (Vojku strga srajco)

VOJKO: Kaj vam je? Kaj ste storili? Nočem pregleda. Nočem.

ANTON: Kako se drzno upira! Si ga slišala?

KATARINA: Mojca ga bo zelo vesela. Treba ga je pregledati. (Vojku strga majico)

VOJKO: (se brani) Nočem. Nočem nikakršnega pregleda, sem rekel.

ANTON: Kako se drzno upira! Navdušen sem nad njim. Oh, tak je, kot sem bil jaz v njegovih letih, le nekoliko slabši, a nič ne de. To se da popraviti.

VOJKO: Mojca, kaj počnejo z mano? Pomagaj.

KATARINA: Mojca, vzemi ga za moža, prosim te, Mojca. Kako drzno telo ima!

VOJKO: (iztrga ostanke srajce in majice iz Katarininih rok in jih oblači) Jaz grem. Moram iti, če hočem ostati živ.

KATARINA: Nikar, Vojko, ne odhajaj. Prosim vas, postrezite si z vsem, kar je na mizi.

ANTON: Ostanite, pogovorili se bomo. Po kosilu bomo spili kozarec odličnega vina. Beseda bo lažje tekla. Z jezika, seveda.

VOJKO: Ne. Rajši ne.

MOJCA: Vojko vam je hotel nekaj povedati, vidva pa mu na različne načine tega ne dovolita.

Katarina in Anton sta začudena. In začudena sedeta za mizo.

ANTON: (govori s težkim in jokavim glasom) Mojca, oprosti, nisva vedela, da je Vojko želel karkoli povedati. Če bi vedel, mi verjemi, da bi ga z veseljem poslušal in prikimal val njegovim besedam.

KATARINA: (tudi z jokavim glasom) Da sva bila takšna ... Da mu nisva dovolila ... Ne verjamem ... Če pa je res, potem ni bilo namenoma.

ANTON: Zakaj nama nisi prej povedala? Če bi vedela ...

KATARINA: Veš, da bi mu dovolila govoriti.

ANTON: (zelo zaskrbljeno) No, kar je bilo, je bilo. Povej nama, kaj naj sedaj storiva, da popraviva napako?

KATARINA: Svetuj nama, Mojca.

ANTON: Morda pa še ni prepozno. Morda se da vse skupaj nekako popraviti. (Katarini, jezno) A si ti morda vedela, da je Vojko želel nekaj povedati?

KATARINA: (se brani) Ne, kje pa! Kako bi vedela! Če bi vedela, bi prav gotovo kaj rekla, ali pa vsaj namignila.

ANTON: No, vidiš, Mojca. Tudi jaz ne bi molčal, če bi vedel.

MOJCA: (vpije) Utihnita! Vse sta pokvarila! Pojdiva, Vojko, v enosobno stanovanje, kjer nama bo lepše. Uničila sta najin ego. Jaz nisem več jaz in ti nisi več ti.

VOJKO: Jaz nisem več jaz in ti nisi več ti. Kdo sva potem midva?

MOJCA: Odgovor bova poiskala v enosobnem stanovanju. Pojdiva.

Odideta.

KATARINA: (v krču) Oh, Anton, kaj sva spet storila?

ANTON: (jo objame) Pomiri se. Moraš preboleti bolečino, ki te ta hip razjeda.

KATARINA: (zasanjano z bolečino) Najprej se podaš moškemu, najgrši osebi med ljudmi, da bi spočela otroka, ki ga potem nosiš pod svojim srcem, ga rodiš, dojiš, postaviš na noge, pripelješ do praga samostojnega življenja in ko prestopi prag, ti obrne hrbet. Ko se vrne, pa pravi, da bi nekdo nekaj povedal. Ali sem jo zaradi tega rodila?

ANTON: Takšno je pač življenje. Glejva televizijo, morda bova pozabila na težave, ki naju pestijo. (vključi televizor)

DORA: (na ekranu) Že zdavnaj bi prišla, a taksi noče in noče priti. Ah, nekdo zvoni. Najbrž je taksist. Upam, da je s sabo pripeljal taksi. (odide)

KATARINA: Potem pa od mene zahtevajo, naj se nasmehnem. Nimajo pojma, kaj to pomeni! Lahko se nasmihajo drugi, ki nisem jaz.

DORA: (na ekranu, se vrne) Da, taksist je. Se vidimo. (odide)

KATARINA: (jezno vstane) Kupila si bom svoj televizor! Nič več ne bom gledala tvoj program! (mu iztrga daljinec iz rok)

Nastopi Maks. Katarina in Anton se zgrozita.

MAKS: Besedni zaklad ni pogoj za svetlobo stavkov. Desettisočglava množica jih lahko zatemni prav tako, kot jo lahko zatemni en sam človek. To ni sporno. Sporno je vprašanje, kaj počne en sam človek v desettisočglavi množici? In da ne bo pomote: pomota obstaja.

KATARINA: (objame Antona) Anton, te besede so me prestrašile do kosti. Je tudi tebe strah?

ANTON: O tem bom premišljeval, ko me bo ne bo več strah.

Zatemnitev.

III.

Na odru so vsi predmeti iz obeh prejšnjih delov igre. Nov je le še en televizor.

Anton sedi na stolu in spi. Njegov televizor je vključen, vendar ne daje jasne slike. Katarina pride, vključi svoj televizor in odide.

KATARINA: (na ekranu) Anton! Dovolj dolgo si spal! Zajtrk je na mizi! Vstani! Tako dolgo nihče na svetu ne spi! Razen tebe! In kriminalcev! Vstani! Z vodo te bom polila. Anton! Anton, daj, no, vstani. Zajtrk bo mrzel! Zmrznil bo. Anton!

ANTON: (se zbudi) Kaj je? Kje sem? Tu sem. Še sreča, da sem tu. (spet zadremlje)

KATARINA: (na ekranu) Ne skrivaj se pod odejo! Si slišal?

ANTON: (se poskuša pokriti z odejo, ki je ni, a se spet zbudi) Kaj je?

KATARINA: (na ekranu) Kdo ti je dovolil spati? Gremo pokonci! Vstani! Ura je že toliko.

ANTON: Koliko?

KATARINA: Toliko.

ANTON: A že? (začudeno gleda okrog sebe, poskuša ostati buden, a ga spanec spet premaga)

KATARINA: (pride in izključi svoj televizor) Si se zbudil? Ne vem, zakaj sploh sprašujem. (ga predrami)

ANTON: Zbudil sem se! Oprhati se moram.

KATARINA: Nimamo prhe.

ANTON: Nimamo?

KATARINA: Nikoli je nismo imeli.

ANTON: Nikoli? Saj res. Za vse je kriv Maks. Ponujal nam je tuš namesto prhe, a smo njegovo ponudbo ostro zavrnil. (opazi nov televizor) Nov televizor? Je tvoj, Katarina?

KATARINA: Moj je. Moj osebno.

ANTON: (vstane s stola in stopi v banjo, sede, nato vstane in stopi iz banje) Brrr, mrzlo.

KATARINA: Zajtrk je na mizi. Potem, ko se umažeš v tej umazani vodi, se najej.

ANTON: (nameni se spet v banjo, a se premisli, stopi k mizi in si ogleduje hrano) Kako originalno. Vedno isto. Pečen piščanec, juha, kaša, ki ni nikoli vrela ...

KATARINA: (vpije) Kaj bi ti hotel! Povej mi, kaj bi ti hotel?!

MOJCA: (pride, oblečena je v spalno srajc, začudeno obstane) Kaj pa vidva počneta v moji garsonjeri? Vojko!

VOJKO: (pride, oblečen je v pižamo, začudi se) Mojca, saj sva sinoči odšla od tod. To pa ni tvoja garsonjera.

MOJCA: Strah me je.

VOJKO: Odšla sva od tod, odklenila vrata tvoje garsonjere, šla v predel tvoje garsonjere, kjer je postelja, se ulegala in zaspala, imam prav? Da, popolnoma sem prepričan v to.

MOJCA: Ne moreš se zbuditi nekje drugje, ko si zaspal v svoji garsonjeri. A ni tako?

VOJKO: (odločno) Mene nihče ne bo prepričeval, da sva se zbudila v njihovem stanovanju! Nihče!

MOJCA: Prosim te, reci jima še enkrat. Prepričana sem, da nista razumela.

VOJKO: Naju ne bo nihče copral s čarovnijami! Nihče!

Anton vključi svoj televizor.

ANTON: (na ekranu) Se morda poznamo? Kaj počneta v tem stanovanju? No, tako bom rekel: če se poznamo, se, če se ne poznamo, se ne. Trdim pa, da se ne poznamo. Nikoli vaju nisem videl. Kdo sta?

VOJKO: Ne, ne, ne bo šlo tako lahko. Ni res, da vi naju ne poznate. Res je, da midva vaju ne poznavata. Tako!

ANTON: No, tako preprosto pa le ne bo!

VOJKO: To je zarota!

KATARINA: Anton, takoj in pri priči odstrani ta dva tujca iz najinega stanovanja!

ANTON: (izključi svoj televizor) Si kaj rekla? (vključi Katarinin televizor, kjer se pojavi Katarina)

KATARINA: Nimaš pravice vključevati mojega televizorja!

KATARINA: (na ekranu vzame račko in jo razreže s škarjami) To si dobil za kazen.

ANTON: (izključi Katarinin televizor) Tako torej?

KATARINA: Nisi imel pravice!

ANTON: Kaj si storila z mojo račko, goska!?

KATARINA: Kupila ti bom novo.

ANTON: Ne maram nove, hočem staro.

KATARINA: Kupila ti bom staro.

ANTON: (skoči na Katarino in jo podre, nato udarja ob tla) Uničila si mojo račko! Uničila si jo!

KATARINA: (kriči) Pretepaš me, ker si močnejši od mene! Bodi šibkejši, pa me potem pretepaj, če si upaš!

Nekaj časa se pretepata, medtem ko Mojca in Vojko začudeno strmita vanju. Sčasoma se Katarina in Anton utrudita in obležita na tleh.

VOJKO: A to, kar sta počela, a je to seks?

MOJCA: Ne vem.

VOJKO: A jima ponudim cigareto?

MOJCA: Rajši ne.

Natopi Dora, a je nihče ne opazi. Sede za mizo in prične jesti.

VOJKO: (stopi k Antonu in Katarini in ju začne brcati) Že celo večnost tu stojiva z Mojco, vidva pa se nama nočeta posvetiti niti tri minute! (neha brcati) Tri minute pa lahko seksata, kaj?

Katarina in Anton vstaneta.

ANTON: Kdo sta onadva?

KATARINA: Ne vem.

MOJCA: (hodi gor in dol) Hočem zvedeti, kako sva se znašla v tem stanovanju, hočem zvedeti. Včeraj sem šla domov, spomnim se, odklenila sem in odprla vrata svoje garsonjere, spomnim se, z Vojkom sva stopila vanjo, spomnim se, zaklenila sem za sabo, spomnim se, preoblekla sem se v spalno srajco, spomnim se, legla sem v posteljo, spomnim se, ugasnila sem nočno svetilko na omarici, spomni se, potem sem zaspala, tega se ravno ne spomnim, a vseeno.

Premor.

DORA: (stopi k izhodu) Dober dan. (se vrne, sede in spet prične jesti)

VOJKO: Zdi se mi, da nismo našli odgovora.

MOJCA: Nismo.

KATARINA: Jaz ne vem za nikakršni odgovor.

MOJCA: Strah me je.

Anton sede za mizo in je, Mojca se sprehaja, Katarina se ne premakne in trpi, Vojko se v sebi jezi.

DORA: (vstane in spet sede) Upam, da se ne čutite odvečni v moji družbi. Morda niste čutili, da sem jaz kriva za vse to. Otroek se rodi, da bi bil najprej otroek. Tako sem se tudi jaz rodila in vi tudi. Smešno, mar ne? Nihče se ne rodi, da bi bil mož ali žena, nihče. Pravim vam, da sem prišla družiti se z vami. Kar tako. Morda preveč govorim? Ustavite me, če je res. (se zareži) Nisem prišla, da bi bila ženska. Lastno srečo uživamo sami. Tega se nikoli ne zavemo. Tako je prav. Občudujem gibanje teles. Vedno sem ga občudovala. Pa kaj govorim. Naša življenja so sestavljena iz odlomkov, ki so med seboj rahlo povezani. Ko pa sem kruta, rečem,

da sploh no povezani. Res je, da hrepenimo po strnjeni celoti naših življenj, a tako pač je, kot je. O tem kdaj drugič.

KATARINA: Kaj naj storim? (vključi televizor)

Na ekranu tečejo prizori strojev iz tekstilne tovarne, tkalnice. Nato idiličen alpski svet.

ANTON: Kaj je to? (grabi ga panika) Kaj je to? Kaj je to?

KATARINA: (preplašeno in začudeno obenem) Ne vem. Ne vem, kaj je to?

MOJCA (stisne k Vojku) Groza.

VOJKO: V tem stanovanju je vse zacoprano.

ANTON: Daj, izključi to zeleno sivo grdobijo. Še pohujšala nas bo.

KATARINA: (pritiska na daljinec) Poskušam, poskušam. Daljinec ne deluje. Pokvaril se je.

ANTON: (ji ga vzame) Daj sem! (poskuša izključiti televizor) Kakšen televizor si, za vraga, prinesla, hudičevka!

Nekaj časa nemočno zrejo v televizor. Najprej so napeti od strahu, potem počasi postanejo resignirani.

ANTON: (z resnim obrazom) Kako je smešno.

VOJKO: (z resnim obrazom) Strinjam se z vami, res je smešno. Zelo zelo smešno.

ANTON: Da, vendar bi bilo še bolj smešno, če bi hotelo biti še bolj smešno.

VOJKO: Vendar noče biti.

KATARINA: (tudi resno) Ne vidim, kaj vidva vidita v tem, pa še smešno vama je povrhu.

MOJCA: Tudi meni je smešno, čeprav si ne vem razložiti, zakaj.

KATARINA: To početje je zelo vulgarno.

MOJCA: Meni pa smešno. Precej.

Slika izgine z ekrana.

ANTON: Kaj!? Ko je bilo najbolj smešno, je izginilo.

VOJKO: Tako je ponavadi. Ko je najbolj smešno, smešnega ni več. Preprosto izgine.

Premor.

KATARINA: Če bolje premislim o vsem, mislim, da sploh ni bilo smešno.

ANTON: (jezno) Bilo je. Hočem spet Smešno. Smešno z veliko začetnico. (poskuša najti Smešno z daljincem)

KATARINA: (se upira) Z veliko začetnico pa nikakor ne. To je moj televizor. Rekla sem ti, da nimaš pravice.

© Goran Gluvić

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ANTON: Hočem Smešno! Potem pa ne. Kaj pa z malo začetnico.

VOJKO: Vseskozi hodita okrog vrele kaše. Nastavljata nam smrdečo rdečo ribo. Nočeta pojasniti, zakaj sva v spalnih oblekah! V spalni srajci in pižami! Hočeta, da bi se pogovarjali o smrdeči rdeči ribi namesto o ... Saj veste.

MOJCA: Da, kar tako jima povej, Vojko, da bodo vedeli, da nisva nora.

ANTON: (vzkipi) Najprej vidva povejta, kdo sta! Postavljata nama nekakšne pogoje, pa se nista niti predstavila, kot se spodobi civiliziranemu človeku! Kdo je tu smrdeča rdeča riba iz atlantskega oceana? Kdo? Midva ali vidva!

KATARINA: (tudi vzkipi) Da, kako si drzneta! Govoriti o rdečem herringu! Red sledu!

MOJCA: Si slišal, Vojko, lastna mati in lastni oče me ne spoznata! (panično) Si slišal, si slišal?

VOJKO: Sem. In moram priznati, da se me ne presenečata. Saj ne more biti danes črno, kar je bilo včeraj belo!

ANTON: Zginita iz najinega stanovanja! Takoj! In ne prestopajta več najinega praga!

VOJKO: Kar tako? V pižami? V spalni srajci?

MOJCA: Oh! (omedli)

VOJKO: (jo ujame v naročje) Vidita, kaj sta storila.

MAKS: (na obeh ekranih) Anton! Katarina! Nista spoznala svoje hčere? Kaj takega! (se smeje)

ANTON: Kaj se smeješ? In kako si se lahko na obeh televizorjih?

MAKS: (na obeh ekranih) Vaša izgubljena hči je prišla s svojim fantom k vama na obisk, vidva pa je nista prepoznala. (se krohota)

KATARINA: Upam, da govoriš resnico, Maks. (postane žalostna) Če govoriš resnico, je potem vse skupaj res.

MAKS: (na obeh ekranih) Katarina, si pozabila na svojo hči?

KATARINA: (prizadeto) Ne, nisem. (objame Mojco) Mojca, si to ti, moja draga izgubljena hči?

ANTON: Maks, če lažeš, ti bom zvil gleženj! In vrat! Za priboljšek!

MAKS: (na obeh ekranih se krohota) Res je, res.

KATARINA: Mojca, hči moja, nisem te hotela prizadeti. Zbudi se.

MOJCA: (se ove) Omotična sem.

KATARINA: Oprosti, Mojca, moja draga hči, ker te nisem spoznala. Minilo je veliko ur, od kar si odšla iz svojega preljubega doma.

MOJCA: Oh, mati, oproščam ti.

Se objameta.

KATARINA: (jokavo) Kaj si počela vse te ure? Si bila srečna? Povej mi.

MOJCA: (jokavo) Bila sem, mati, bila sem. Spala sem.

KATARINA: Oh, Mojca, kako srečna sem, da si bila srečna.

Anton, ki ga je ganil prizor Mojce in Katarine skuša prekriti srčno bolečino.

MOJCA: Oče! Pridi, objemi me.

Anton se za hip obotavlja, nato steče v Mojčin in Katarinin objem.

MOJCA: Oh, sreča, kako si nepričakovana!

Vojko ne skriva solz.

DORA: Za vse je kriv Maks.

MAKS: (na obeh ekranih) Kaj si rekla, Dora?

DORA: Pohvalila sem te.

Dora vzame oba daljinca, izključi televizorja in odide.

VOJKO: Kaj pa jaz? Kaj pa jaz? (premor, nekaj časa čaka na odgovor, potem pa s sklonjeno glavo odide) Mene pa nihče ni izgubil in potem našel.

KATARINA: Pripravila sem kosilo. Sedimo za mizo. Gotovo si lačna, Mojca.

Mojca prikima.

ANTON: Katarina ima prav. Sedimo za mizo. Katarina. Mojca. Prosim. Tako.

Usedejo se.

KATARINA: (Mojci) Postrezi si.

MOJCA: Mati, spomnim se, da si kuhala najboljšo kašo na svetu.

KATARINA: Oh, Mojca, nikar take hvale. Če me kdo pohvali, takoj zardim in se mi koža vname. Potem moram kupovati drage kreme in mazila. Zardi tega obubožam in moram na cesto prosjačiti. Pred cerkvijo pa nič ne dajo. Oh.

MOJCA: (si postreže s kašo) Mmm, kako sem lačna.

ANTON: Jej, otrok, jej.

Mojca je, Katrina in Anton pa jo nekaj časa opazujeta.

KATARINA: (Antonu) Poglej, kako najin otrok lepo je.

ANTON: Da, zelo lušten prizor. Lepo sva jo vzgojila.

Katarina in Anton se primeta za roke in nasmihata drug drugemu.

KATARINA: Tako srečna sem.

ANTON: Vem, da si. Tudi jaz sem. Končno sva našla svojo izgubljeno, a naspano hči.

MOJCA: Ne glejta me, ko jem. Kaša se mi bo zataknila v grlu. Nerodno mi je.

ANTON: Naj ti ne bo. In ne skrbi. Kaša se ne bo zataknila v tvojem grlu. Kaša je zato, da se hodi okrog nje. Seveda, ko je vroča. Ni za zatikanje v grlu. Nič ne piše na škatli. Nič o zatikanju v grlu. Verjemi.

Katarina in Anton se prisrčno smejeta.

ANTON: Kako prisrčen otrok je ta najina hči!

KATARINA: Res je. Vesela sva, da imava tako čudovitega otroka.

MOJCA: Hvala vama. Tudi jaz sem vesela, da imam tako čudovite starše.

ANTON IN KATARINA: Hvala, dragi otrok.

MOJCA: Oh, pozabili smo Vojka. Kje je Vojko? Vojko! Vojko! Kam si šel? Vojko!

VOJKO: (pride) Klicala si me.

MOJCA: Kam si pa šel?

VOJKO: Malo še zadremat.

MOJCA: Pridi sem! Vojko je moj izbranec.

ANTON: Kaj res? Nič nama nisi povedala, da imaš izbirčneža.

MOJCA: Izbranca, oče.

ANTON: Seveda, izbranca. Samo šalil sem se. Saj veš, da sem jaz za štose.

KATARINA: Joj, kako vesela sem, da imaš izbranca! Se imata rada?

Mojca veselo prikima.

ANTON: (Vojku seže v roko) Vsakogar, ki ga ima Mojca rada, je dobrodošel v našem domu. Dobrodošel, Vojko.

Vojko se zmedeno obotavlja.

KATARINA: Sedi, Vojko, in jej.

Vojko sede in je.

KATARINA: Čudovitega fanta si izbrala ... Le da ga boš imela rada.

MAKS: (se prikaže na obeh televizorjih) Pozdravljeni!

ANTON: Kdo je spet tega vraga vključil? Kdo ga je vključil!

MAKS: (na obeh ekranih) Veš, da nikoli ne lažem.

ANTON: Prej si rekel, da je ona izgubljena hči.

MAKS: (na obeh ekranih) Sem!

ANTON: Ti torej trdiš, da ne lažeš!

MAKS: (na obeh ekranih) Trdim.

ANTON: Poslušaj, Maks, poznavava se že od otroštva! Prijatelja sva! Vedno si bil za vse kriv. Kljub temu sem ti vedno prijateljsko odpuščal. Biti vedno kriv za vse ni kar tako. Zavidal sem ti. A pustiva to. Tega, da pa me imaš za norca, pa ne bom prenašal!

MAKS: (na obeh ekranih) Nimam te za norca! Resnico ti govorim! Ti je pa nočeš slišati. Zatiskaš si ušesa.

ANTON: Ti temu praviš resnica?!

MAKS: (na obeh ekranih) Ne vpij, Anton. Kot si rekel, sva prijatelja, zato te dobro poznam. Narava vama ni naklonila potomca ali potomko, ha!

ANTON. Počakaj, počakaj.

Katarina zaihti.

ANTON: O čem govoriš? Ne razumem.

KATARINA: Jaz sem kriva, Anton, da ne moreva imeti otrok.

ANTON: Utihni! Z Maksom se pogovarjam. Odgovori, ali je Mojca najina hči ali ni?

MAKS: (na obeh ekranih) Je in ni.

ANTON: Pridi sem, če se upaš. Vrat ti bom zavil!

MAKS: (na obeh ekranih) Prav, pridem takoj. (se ugasne na ekranu)

Premor.

MAKS: (pride, stopi na bananin olupek in pade) Tu sem. (vstane)

Anton skoči vanj, prerivata se, na koncu Anton Maksu zavije vrat.

MAKS: Nisem verjel, da boš to storil. Zdaj bom mrtev. To naj bodo moje zadnje besede. Ne, to kar sem sedaj rekel, ampak ... Niti ne to, kar sem na zadnje rekel. Mislim ... Umrl bom. (se zgrudi mrtev)

ANTON: V zadnjem hipu. (zgroženo) Kaj sem storil? Nisem hotel. (poklekne ob Maksu) Maks, zbudi se. To je bila le šala. V šali nihče ne umre. Niti ti ne. Zbudi se. Reci: živel bom. Naj bodo to tvoje zadnje besede preden boš živel. Zbudi se!

KATARINA: Ne trudi se, Anton, Maks se ne bo nikoli več zbudil.

ANTON: (se uleže na Maksa in bridko joka) Ne! (vstane in stopi h Katarini) Bil je moj najboljši prijatelj. Od otroštva. Pomagajte mu. (stopi k Mojci) Mojca, ubil sem svojega najboljšega prijatelja. (Vojku) Mar mi niti ti ne moreš pomagati?

Vsi povesijo glave in odkimavajo.

ANTON: Bil je moj najboljši prijatelj. Razumete?

KATARINA: (prime Antona pod roko) Anton, razumemo tvojo bolečino. Vendar se boš prej ali slej moral sprijazniti z dejstvom, da ga ni več. Mislim, je, a ga ni, če razumeš.

ANTON: Ne morem verjeti. (potrt sede za mizo) Vsega je kriv Maks. Če ga ne bi bilo, mu ne bi zavil vrata. Dora je rekla, da pride, vendar je še ni. Ko bi bila prišla, bi mu prav gotovo pomagala. (išče daljinec)

KATARINA: Kaj iščeš?

ANTON: Daljinec. Rad bi vključil televizor. Morda je Dora na ekranu. Moram se pogovoriti z njo. Pomagaj mi iskati. Tu nekje mora biti.

KATARINA: Nikjer ga ne vidim. Mojega tudi ni. Mojca, Vojko, pomagajta nama iskati daljinca.

Vsi iščejo.

DORA: (na ekranu) Nekaj iščete, kot vidim. (pokaže oba daljinca) Morda ta dva predmeta?

Vsi gledajo v ekrana.

ANTON: Da, daljinec. Kako ...

DORA (na ekranu) Bila sem pri vas na obisku, vendar me ni nihče opazil. Anton, nikoli me nisi opazil.

ANTON: Dora, saj veš ... (panično) Veselil sem se tvojega obiska.

DORA: (na ekranu) Morda. Vendar me nisi opazil. Užalil si me. Zato sem sklenila, da se ti maščujem. S tem. (pokaže daljinca) To je moje malo maščevanje.

KATARINA: Kaj sem ti govorila, Anton? Kaj!? Ti si ji vedno zaupal! Zdaj bova morala gledati njen program, se zavedaš tega?

ANTON: Počakaj, Dora, prosim te, poslušaj, pridi še enkrat na obisk in prinesi nama daljinca. Prav? Zmenjeno?

DORA: (na ekranu) Ne.

ANTON: Ne?

KATARINA: Kaj sem ti govorila vse življenje, kaj?

DORA: (na ekranu) Ubil si svojega najboljšega prijatelja Maksa. S tem si pokazal, da si pripravljen ubiti tudi mene. Ne bom tvegala. (izgine z ekrana)

VOJKO: Dejstvo je, da je bil storjen umor. Truplo je treba skriti, ali pa ga prijaviti policiji.

ANTON: Poglej, Katarina, spet sem se uscal. Spet se moram skopati.

KATARINA: Vode še ni.

VOJKO: Dejstvo je, da sta televizorja v njenih rokah. In kaj zdaj? Ali smem prositi za dovoljenje, da mi daste svojo hči za ženo?

© Goran Gluvić

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ANTON: Kaj je Maks mislil, ko je rekel, da je Mojce najina hči in da ni najina hči?

VOJKO: Morda bi izvedela, če ne bi bil mrtev. Zdaj je prepozno. Zdaj je, kar je.

ANTON: Fant, pazi, kaj govoriš? Sodišče še ni izreklo sodbe.

VOJKO: Se želite prepirati, Anton! Prav. Pripravljen sem. Ne glede na vašo pripoved, bom vašo hčer, ali je vaša ali ne, o tem ne bom razpravljaj, vzel za svojo ženo. (grobo zagrabi Mojco in jo objame) Za svojo lastno ženo! Kaj praviš, Mojca?

MOJCA: (prestrašeno) Tvoja žena bom.

ANTON: (začuti bolečino v trebuhu in zatuli) Ti ... Ti ...

VOJKO: Kaj jaz? Kaj jaz?

ANTON: Imaš srečo, da čutim bolečino v trebuhu.

KATARINA: Pripravila sem kosilo. Sedimo. S polnim želodcem človek drugače premišljuje in se drugače prepira. Bolj človeško.

MOJCA: Mati! Kaj ne razumeš? Midva sva še vedno v spalnih oblekah! V spalni srajci in pižami.

KATARINA: (joka) Nihče noče kosila, ki sem ga jaz pripravila.

VOJKO: Mislim, da je čas, da prevzamem zadeve v svoje roke.

KATARINA: (stopi k Maksu) Nikoli ni maral moje juhe. Nikoli ni povedal, zakaj. Z njegovo smrtjo je umrl pravilni odgovor. Odnese ga je s sabo. To je grozno. Zakaj si to storil, Maks?

VOJKO: (poskusi juho) Kaj je narobe z juho? Juha kot vsaka juha. Morda je pričakoval več, kot mu je nudila. Morda je ni srkal.

KATARINA: (stopi k Vojku) Vojko, zdi se mi, da si izrekel zelo zanimivo domnevo. Morda je pričakoval, da bom dala kakšne začimbe, ki jih nisem dala. Pač, juho kuham po preverjenem receptu. Pa tudi srkal je. Ali pa ni. Zdaj res ne vem. Kako hitro pozabljamo.

ANTON: Spomnim se, da mi je Maks pripovedoval o zdravilnih učinkih česna. Katarina, si dajala česen v juho?

KATARINA: Nisem.

ANTON: No, vidiš. Najbrž mu ni bilo všeč, da ni dišala po česnu.

KATARINA: Kaj vem, mislim, da je česen nepotreben, ker se razkuha in izgubi svojo zdravilno moč.

MOJCA: Ne vem, kaj bi dodala k vašemu pogovoru.

ANTON: Žafraniko! Vem, da se mu je gabilo, če juha ni imela prave barve! Žafranika je dajala pravo barvo.

KATARINA: Kaj pa če sem dala premalo kosti. Kost le da nekakšen potreben okus in barvo. Čim več jih je, je okus bolj poseben. Kaj pravite?

© Goran Gluvić

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ANTON: Kdo bi vedel. Jaz mislim, da na splošno ni maral nobenih juh.

KATARINA: (na Antonovem ekranu) Povej, Anton, da me ljubiš kot ljubi mladostnik mladostnico v prekrasnem majskem dnevu, ko pada dež. Nočeš povedati. Jaz ne bom jedla. Slekel si hlače? Se želiš ljubiti z mano? Ljubil si moje telo.

ANTON: (ne Katarininem ekranu) Pozdravljena, Katarina. Poglej, kaj sem kupil. Ko jo postavim na streho, bova gledala boljši program, predvsem pa ga bo več. Katarina, veš, da te ljubim. Oprosti, zdaj moram iti. Anteno postavim jutri. Poljub.

Oba izgineta z ekrana.

ANTON: Prilastila si se mojega ekrana.

VOJKO: Treba je skriti truplo! Se tega nihče ni spomnil razen mene?

KATARINA: Ona ga je videla, ona ve za umor, ona nas lahko prijavi policiji.

VOJKO: Nujno moram skriti truplo.

ANTON: Dajmo, skrijmo ga. Samo kam naj ga skrijemo?

VOJKO: A v stanovanju nimate nikakršnega prostora, kjer bi skrivali trupla?

ANTON: Ne. Dandanes gradijo stanovanja brez prostorov za skrivanje trupel. Arhitektura ni več to, kar je bila. Samo da zmanjšajo prostor in dvignejo cene. Škandalozno.

KATARINA: Hitro, hitro, skrijmo ga.

VOJKO: Ne glede na vse, moramo najti primeren prostor.

Vsi iščejo primerni prostor, kam bi skrili truplo.

MOJCA: Kaj naj rečem?

DORA: (na obeh ekranih) Mojca, ni ti treba nič reči.

Vsi se prestrašijo in gledajo v televizorja.

ANTON: Vrni mi daljinca!

KATARINA: Oba vrni!

DORA: (na ekranu) Zakaj?

KATARINA: Da te izključimo!

DORA: (na ekranu) Pozdravljen, Anton, zakaj si me tako izključil? Hotela sem ti nekaj povedati. Oh, Anton. Hotela sem ti nekaj povedati. Pridi in me objemi. Stisni me še bolj. Tako, tako. Še, še. (izgine z ekrana)

MOJCA: Kaj je hotela povedati?

ANTON: (udari s pestjo v dlan) V šahu nas ima! Samo vprašanje časa je, kdaj nas bo matirala.

VOJKO: Nima dokazov. Le videla je, to pa ni nikakršni dokaz.

Na ekranu je prizor, ko se Anton in Maks prerivata. Na drugem ekranu se pojavi Dora in se nasmiha. V roki drži daljinca in se obnaša kot manekenka v slabi reklami.

MOJCA: Konec je z nami. Vse življenje se bomo morali podrežati tej ženski, ki je niti ne poznam.

DORA: (na ekranu) Pa še kako se poznavata!

MOJCA: (zmedeno) Kaj poznavata? Medve?

VOJKO: Morava se izogniti neprijetnostim, ki se bodo tu ... saj veš.

MOJCA: Nikamor ne grem! Kaj si bodo mislili ljudje zunaj. Gledali bi naju postrani. Mar ti ne bi bilo neprijetno?

VOJKO: Bilo bi mi. Pa še kako bi mi bilo neprijetno. (patetično) Oh, kakršenkoli korak naredim, naredim napačnega. Usoda, kličem te, da me spraviš na varno brez neprijetnosti in zagat.

Dora na ekranu prične jokati.

VOJKO: (hodi z dolgimi koraki in z rokami za hrbtom) Usoda! (žuga proti stropu) Ali naj si v takem stanovanju sposodim obleko, ki mi ne bo prav, ali naj kljub posmehu mimoidočih na ulici odidem na ulico v pižami, ali naj se enostavno uležem v posteljo, zaspim in vse pozabim? (zavpije proti stropu) O, bog, povej!

Vsi se ozrejo po stropu in nekaj časa gledajo vanj. Dora na ekranu je v krčevitem joku. Daljinca ji padeta iz rok. Tudi ona pogleda v strop.

VOJKO: O, bog, povej!

KATARINA: A strop je bog?

MOJCA: Zgleda.

ANTON: Kdo bi si mislil, da je tako blizu. Mi smo pa mislili, da je daleč.

MOJCA: Zakaj pa ne zakličeš: o, strop, povej! A se njegovo pravo ime ne sme izgovoriti?

DORA: (na ekranu še rahlo ihti, pobere daljinca) Nič jima ni, daljincema. Oprostite mi, tako prizadeta sem zaradi Vojkove izpovedi. Tako iskreno. Pa še strop nam je odkril.

VOJKO: (še vedno s pogledom v strop) O! Usoda!

DORA: (na ekranu, spet v krčevit jok) Ne! Recite mu, naj neha.

VOJKO: Zakaj ne poveš, ali sta ta dva lastnika tega stanovanja starša moje Mojce, ali pa nista, o, usoda.

MOJCA: Strop še vedno molči. Morda pa ne zna govoriti.

DORA: (na ekranu) Kljub vsemu ste vsi ubogi, zato sem se odločila, da vam vrnem daljinca. (ju spravi v torbico) Takoj pridem in vama ju vrnem. (odide)

ANTON: (stopi k Vojku in mu poda roko) Vojko, čestitam! Odlično si odigral vlogo. Vrnila bo daljinca. Spet bomo živeli kot v dobrih, starih časih. Najino hči ti izročamo brez pomislekov. Zaslužil si jo.

Vojko še vedno gleda v strop.

KATARINA: Da, zaslužil si jo. Tudi jaz čestitam.

MOJCA: Utihnite!!!

Ozrejo se proti Mojci.

KATARINA: Kaj ti je, draga hči?

MOJCA: Nisem vajina hči in moja trditev je dokončna! Hotela sem reči, da se neutemeljeno veselita daljincema, medtem ko na tleh še vedno leži truplo, ki se je začelo razkrajati. Vojko, greva. Lažje bom prenašala posmehe mimoidočih na ulici kot truplo z zavitim vratom. Nekoč bodo po cesti vsi hodili v spalnih srajcah, boste videli.

MAKS: (se usede) Nisem umrl zaradi zavitega vratu. Srce mi je počilo od žalosti. (se uleže)

Ostali se zgrozijo, tako da krčevito raztegnejo roke in prste ter odprejo usta.

MAKS: (na ekranu) Nikoli ne veš, kaj ti bo prinesel včerajšnji dan in kaj ti je prinesel jutrišnji. Tvoj program v možganih je zablokiran za vse večne čase. Prej bi moral misliti naj. Še preden si pomislil nanj.

Zatemnitev.

IV.

Na odru so isti predmeti in elementi kot v prejšnjih treh delih, razen drugega televizorja. Maksa tudi ni.

Katarina pripravlja kosilo, ki je v bistvu že na mizi oziroma ga v resnici ni, obstaja le posoda.

KATARINA: Gospodinja sem, zato je moje delo zelo težko. Nekatere stvari človeka prizadenejo. Mene prizadene prav to, da sem gospodinja. Vedno isto! Umiranje za hrano. Umiranje za družino. Umiranje za preživetje.

ANTON: (pride, v roki drži anteno) Katarina! Prišel sem, draga! Poglej, antena! Stik s svetom! Brez antene bi bili izgubljeni v vesolju! Postavil jo bom na streho in bova gledala boljši program, predvsem pa ga bo več. Ogromno, da ne bova vedela, katerega bova prej gledala.

KATARINA: Hura! Mojca bo vesela, ko bo lahko gledala več programov

ANTON: Katera Mojca?

KATARINA: Najina hči, vendar!

ANTON: A ona? Pa menda ne pride spet s svojim fantom.

KATARINA: Pride, ja. Na kosilo.

ANTON: Kaj?! Na kosilo? Kaj si le dovoli ta smrklja? Zdaj ga bo vodila še na kosilo k nam! Kdo bo pa plačeval za dodatne obroke? Ne, ne, tako se nismo zmenili!

KATARINA: Anton, ampak samo danes. A lahko?

ANTON: Da, samo danes, potem pa samo jutri, pa samo pojutrišnjem in potem samo ves mesec, vse leto in vsa leta! Ne, ne bom dovolil, da se kaj takega zgodi v mojem stanovanju!

KATARINA: Pomiri se.

ANTON: Nihče ne bo žrl na moj stroške!

KATARINA: (se prilizuje, ljubeče) Anton?

ANTON: (negotovo) Kaj je?

KATARINA: (pomežikne) Ali boš boljše volje, če te lepo pogledam? (ga lepo pogleda)

ANTON: (se otepa pogledu) Pa kaj ti je? Daj mi, no, mir.

KATARINA: Vesela sem, da si prinesel anteno. Kako jo boš postavil? Ti si junak. Meni bi bilo težko, skoraj nemogoče.

ANTON: Ha, meni pa nič lažjega. Saj veš, da sem velik strokovnjak za antene. Antena je povezava s svetom. Jaz pa strokovnjak.

KATARINA: Seveda si. Največji.

ANTON: Prav si povedala. Največji sem.

KATARINA: Se boš lepo vedel, ko prideta Mojca in Vojko?

ANTON: Rekel sem ...

KATARINA: (mu položi prst na ustnice) Prosim.

ANTON: Potrudil se bom. Ampak!

KATARINA: Kaj?

ANTON: Če se bo tisti mulec Vojko vtikal v moje strokovno znanje o antenah, bom mojega potrpljenja v tistem hipu konec. Obljubim ti, da se bom takoj, ko se bo vtaknil, začel grdo vesti.

KATARINA: Saj veš, da se ne bo.

ANTON: Potem postavim anteno. Po kosilu. Kdaj prideta?

KATARINA: Zdaj.

Mojca in Vojko veselo nastopita.

MAOJCA: Oče! Mati! Z Vojkom sva se odločila, da se poročiva.

VOJKO: (stopi bliže Katarini) Gospa mama, kmalu bom vaš zet.

KATARINA: Da, Vojko.

MOJCA: (se približa Katarini) Mati, jaz sem odločala o tem, da se poročiva. A nisem od hudiča? Povej, če nisem.

KATARINA: Si, si, Mojca.

VOJKO: (Anton) Anteno nameravate postaviti? Oh, dovolite mi, da jaz storim to dejanje namesto vas, Anton.

ANTON: Pusti pri miru. Ne spoznaš se na te reči.

VOJKO: Spoznam.

ANTON: Fant, a si prišel sem na kosilo?

VOJKO: Sem.

ANTON: Potem sedi za mizo in jej.

Vojko sede

MOJCA: Oh, kašo si skuhala, mati? Tako rada jem vrelo kašo.

KATARINA: Vrele kaša ni za jest, ampak za hodit okrog nje. Vem, da jo tudi ti rada ješ. Zato sem jo skuhala.

Mojca sede.

ANTON: Nihče ne bo postavljaj mojih anten. Nisem jo kupil, da bi jo drugi postavljali na streho. Če hočejo postavljati na streho, naj si kupijo svoje antene in strehe.

KATARINA: (sede) Jejmo. Postrezite si, prosim.

VOJKO: Dober tek.

ANTON: Kaj si rekel, mulec?

MOJCA: Oče, Vojko ti je le zaželel dober tek.

ANTON: Meni nihče ne bo govori ali želel dober tek. Sam vem, kakšen je moj tek in ne rabim mnenja drugih.

MOJCA: (Katarini) Kaj je očetu?

ANTON: Ne bom jedel. Ne morem jesti. Preprosto, ne bom jedel.

VOJKO: Nenavadno. Zdi se mi, kot da je nekoč na tistem mestu stal še en televizor. Nenavadno.

KATARINA: Oh, na žalost nikoli ni stal drugi televizor na tistem mestu, čeprav sem si želela, da bi stal in da bi bil moj. Anton mi nikoli ne dovoli, da vključim njegovega. Pravi, da bi ga moja vključitev uničila. Smešno.

ANTON: Ne razkazuj umazanega perila pred tujimi ljudmi.

KATARINA: Saj smo sorodniki. Mojca je najina hči. Ni tujka.

ANTON: Tudi sorodniki so tuji ljudje. Sicer pa, kakšni sorodniki neki! Mojca je sedem let mlajša od naju. Ne more biti najina hči.

KATARINA: Je to res, Mojca?

MOJCA: (prikima) Res je, mati.

KATARINA: Tako torej! Vseskozi si lagala! (ji vzame krožnik) Ne dovolim ti jesti moje hrane, lažnivka! (Anton) Ti, ti si vseskozi vedel za to, vendar nisi črhnil niti besedice.

ANTON: Tako je. Vedel sem, da je samo sedem let mlajša od naju. Molčal sem. Samo da bi bil mir v hiši.

Katarina zajoka, steče proti izhodu, stopi na bananin olupek in pade.

VOJKO: Padla je.

KATARINA: (vstane, se vrne za mizo in pomiri) Tako torej? Ker ste me prevarali, zahtevam, da vsi trije zberete denar in mi čez eno uro, pravim čez eno uro, na tisto mesto postavite televizor.

VOJKO: Jaz nisem ničesar vedel. Glede starosti.

MOJCA: Misliš resno?

ANTON: Saj sem vedel, da bo hudič, če jo prevaramo. Glede starosti.

MOJCA: Vidim, da si trdno odločena. (vzame denar iz denarnice in ga položi na mizo) Prispievala sem svoj delež.

VOJKO: Jaz ne dam denarja. Nič nisem vedel. Nikogar nisem prevaral. Glede starosti.

MOJCA: Če sem jaz dala, boš tudi ti.

VOJKO: Prav, dal bom, če mi obljubiš, da se boš z mano poročila.

MOJCA: Saj sem ti že obljubila.

VOJKO: (vzame denar iz denarnice in ga položi na mizo) Tu je moj del.

ANTON: Ni mi všeč zamisel, da bi v stanovanju imeli dva televizorja. Vendar se nočem prerekati. (položi svoj delež)

Premor.

VOJKO: Lačen sem.

MOJCA: Ne smeš se dotakniti hrane, dokler nam mati ne dovoli.

VOJKO: Rad bi jedel piščanca. Pa zmečkan krompir s čebulo. Prav, prav, dokler mati ne dovoli. Bom počakal.

KATARINA: Denar je na mizi. (si začne puliti lase)

MOJCA: Mati, mati, nikar si ne puli las. Povej, kaj te teži? Morda ti lahko pomagamo.

KATARINA: (si neha puliti lase) Kaj me teži? Me kaj teži? Aha, kdo bo prinesel televizor?

VOJKO: Bo že kdo. Glej, glej, muha je v juhi!

KATARINA: Ni res!

VOJKO: Pa je res.

KATARINA: (bolje pogleda) Pa res. Od kod se je, nesrečnica, vzela? (jo odstrani iz juhe) Ti, ti, muha! (jo vrže na tla) Ne glede na muho, sprašujem, kdo bo prinesel televizor?

VOJKO: (dvigne roko) Jaz.

KATARINA: Pojdi, Vojko, in prinesi televizor. Tu imaš denar.

Vojko vzame denar z mize in odide. Čez hip se vrne s televizorjem in ga postavi na mesto, kjer je stal v tretjem delu igre.

ANTON: Mislil sem, da jo bo popihal z denarjem. Na nesrečo se je vrnil.

MOJCA: Oh, kako lep televizor.

ANTON: Ni kaj, lep je. Tako lep kot moj. Dober je. Katarina, ga zamenjaš z mojim?

KATARINA: Ne!

ANTON: Ne?

KATARINA: Ne!

MOJCA: Odločna je!

KATARINA: (Mojci) Jej! Jej, dokler je še kaj.

VOJKO: Jedli bomo.

ANTON: Jaz ne bom jedel! Anteno moram postaviti.

VOJKO: Jaz jo bom! (skoči in zagradi anteno, zbeži)

ANTON: Katarina, si videla, kaj je storil? Strokovnjaku za antene je vzel anteno. Nič več se ne bom lepo vedel! (steče za Vojkom)

Anton in Vojko se lovita.

VOJKO: (se ustavi) Uh, nisem vedel, da je tako naporno postavljanje anten. Vzemite jo, Anton. To postavljanje ni zame.

ANTON: (zgrabi anteno) Ne dovolim! (zbežano in nepovezano) Nihče razen mene ne bo postavljaj antene v tem stanovanju. Živim ... Jaz živim za to, da bi ... Postavljaj ... Stvari na mesto. Nespodobno se bom vedel. (skače, se vrže na tla, izplazi jezik, si trga srajco, vede se kot opica, laja, mijavka)

VOJKO: (Mojci) Tudi jaz bi se tako igral. Kot tvoj oče. Če ga vprašam, ali me bo zavrnil, kot me je zavrnil, ko sem hotel postaviti anteno?

MOJCA: Ne bo. Ti se le igraš z njim. Mislim, da bi še vesel.

Vojko oponaša Antona. Anton koraka, koraka tudi Vojko. Anton opazi, da ga oponaša, zato ga udari. Vojko udari Antona. Anton hodi z dolgimi koraki, tudi Vojko hodi tako. Na obeh televizorjih se pojavi kolo, ki drvi po cesti proti zeleni dolini. Anton in Vojko se zazreta v televizorja.

KATARINA in MOJCA: (gledata v ekran) Oh!

VOJKO: Ugasni to, ugasni. Ne morem gledati. Sili me na smeh.

ANTON: Mene tudi, mene tudi. (išče daljinca) Kje je daljinca?

DORA: (pride in pripelje Maksa, ki leži na operacijski mizi) Tu sta daljinca. (položi ju na mizo)

ANTON: (se zazre v daljinca) O, tu sta. Zdi se mi, da ju prej ni bilo. Aha, nekdo ga je skrnil. Namenoma, da bi me zafrkaval! Naj se oglasi tisti, ki je to storil. Če ne, boste vsi za kazen stali pred televizorjem in gledali to smešno spuščanje kolesa po zelenem hribu navzdol. Ste razumeli? Torej?

MOJCA: A si bil ti, Vojko?

VOJKO: Ne, kje pa.

KATARINA: Pa ti, Mojca?

MOJCA: Ne. Da kaj takega sploh pomisliš? Mati?

VOJKO: In vi, gospa mati?

KATARINA: Si slišala, kaj je rekel tvoj izbranec Vojko?

Vsi trije se pričnejo tepsti.

ANTON: Mir!

Nehajo se tepsti.

ANTON: Mir, sem rekel zato, da bo mir, drugače ga ne bi bilo. Ker nihče od vas ni priznal krivde, ste krivi vsi trije. Postavite se v vrsto in glejte v ekran. To je ukaz!

Postavijo se v vrsto pred televizorja in gledajo. Anton jim obrne hrbet.

DORA: Veselje do življenja, ki ga imamo skritega v globinah naših duš, nam ne dovoljuje, da bi zaznali srečne dni. Ne zamerim jim, da me ne opazijo. Pač imajo svoje drobne, površinske težave, ki jim zakrivajo bivanjske. Srečni dnevi so že napisani, le prebrati jih treba. Na žalost se ne spoznamo na pisavo srečnih dni, ker živimo raztrgano, od enega odlomka do drugega odloma, v drobcih, nepopolno življenje in vsak ima v njem svoj prostor in svojo vlogo, ki ju ne obvlada. Moja vloga je, da vam vse to, kar sem vam pravkar povedala, tudi povem. Opravila sem svojo vlogo in odhajam. Pa še to: te igre nihče nikoli ne bo uprizoril. (odide)

KATARINA: Ne morem, ne morem več. Stiska me v grlu, stiska me v želodcu.

MOJCA: Grebe me v prsih.

VOJKO: Pete mi žarijo.

KATARINA: Rotim te, Anton, dovoli mi, da ne gledam, kako kolo sreče drvi v prepad.

MOJCA: Ne zdržim več avtoritete gospodarja družine. Nehaj. Zgubljam svoj ego!

Vsi trije pričnejo loviti sapo.

VOJKO: Rajši bi večerjal, kot pa gledal!

KATARINA: Pomagajte, dobri ljudje!

MOJCA: Zdrži, moj ego, zdrži!

VOJKO: Rajši postavim anteno, kot da bi širil obzorja!

KATARINA: Mi smo žrtve nepravičnega nasilja!

MOJCA: Ne zapuščaj me, ego!

VOJKO: Rajši nisem, kot da sem!

KATARINA: Morilci so med nami!

MOJCA: Kam odhajaš, ego?

VOJKO: Rajši jem pečenko v pečici kot na krožniku.

KATARINA: Ubijajo me, ubijajo me.

ANTON: Trpite, trpite, kar dajte! Ste si predstavljali trpljenje kot izlet v gore, kot izlet na morje, kot izlet na podeželje ali kaj? (premor) Ni vam več treba trpeti. Nič več! Nehajte trpeti.

Z olajšanjem sprejmejo Antonovo odločitev, zato televizorjema obrnejo hrbet. Na ekranu ni več sekvenc kotalečega kolesa v dolino.

KATARINA: Kaj takega si ne bi več želela doživeti. Nikoli. Grozno.

MOJCA: Da, grozno. Čudim se, da sem sploh živa. Popolnoma sem si uničila svoj ego.

MAKS: (enakomerno seda in leže) Vsega je kriv Maks. Vsega je kriv Maks. Vsega je kriv Maks.

Ostali se zgrozijo.

MAKS: Vsega je kriv Maks. Vsega je kriv Maks. Vsega je kriv Maks. (naredi premor) Anton mi je zavil vrat. Anton mi je zavil vrat. Anton mi je zavil vrat. (ostane ležati)

ANTON: (s strahom stopi k Maksu) Kaj si rekel, Maks?

MAKS: (sede) Anton mi je zavil vrat. (s uleže)

ANTON: Kaj praviš?

MAKS: (sede) Si gluhi? Anton mi je zlomil vrat. (se uleže)

ANTON: Kaj sedaj? Zlomil ali zavil?

MAKS: Srce mi je počilo od žalosti.

ANTON: Si mrtev?

MAKS: Mrtev, da ne bi mogel biti bolj mrtev.

ANTON: Dobro, to sva razčistila. Razumem. Mrtev si. Lastna smrt te je hudo pretresla. Zato si zmeden in ne veš, kaj govoriš. Prosim te, da se zbereš in poveš, ali sem ti jaz zavil ali sem ti zlomil vrat, ali pa ti je srce počilo od žalosti?

MAKS: (sede) Grozil si mi, da mi boš zavil vrat, poskušal si ga zlomiti, zato sem bil žalosten in tako mi je počilo srce. (se uleže)

ANTON: A tako? In kaj zdaj hočeš? Da ti se opravičim?

MAKS: (sede) Ne. (se uleže)

VOJKO: Hoče denar, hoče denar. Poznam take!

ANTON: Tiho!

MAKS: (sede) Maščeval se vam bom!

ANTON: Kako?

MAKS: Ker sem mrtev, vas bom strašil do konca vseh vaših življenj in še potem, če bo potrebno. Trepotali boste pred mano. (se uleže)

ANTON: Ali lahko dokažeš, da si mrtev?

MAKS: (sede) Lahko. Imam počeno srce. (se uleže)

ANTON: Pokaži.

Premor.

MOJCA: Ne more pokazati. In ne more biti mrtev, saj se pogovarja s tabo.

VOJKO: Da, tako je. Samo denar hoče. Če bi bil mrtev, bi strašil, ne pa pogovarjal.

MAKS: (sede) Uuuu. (zajame sapo) Huuuu!

Anton steče k drugim. Prestrašeni se objamejo.

MAKS: Huuuu! Uauauaua!

Ostali stisnjeni trepetajo.

MAKS: (spet zajame sapo) Uauauaua! Hu! (kratek premor) Hu, hu, hu!

KATARINA: Ne nas strašit, Maks. Anton se ti bo opravičil.

ANTON: Ne bom se.

MAKS: Huuuu!

ANTON: Opravičujem se.

MAKS: Huuuu!

ANTON: Saj sem se opravičil.

MAKS: Huuuu!

KATARINA: Anton se je opravičil!

Maks se uleže. Premor. Ostali se spogledujejo.

MOJCA: Zakaj nas več noče strašiti?

VOJKO: Ne vem. Morda pa mu ni več do denarja.

KATARINA: Mogoče je zares umrl.

ANTON: Treba je preveriti.

Približajo se Maksu in ga opazujejo.

MAKS: (sede) Huuuu!

Zbežijo vsak na svojo stran.

MAKS: Tokrat je bilo moje maščevanje popolno.

ANTON: Prav, Maks, zmagal si, zdaj pa lepo v miru počivaj. Boš?

MAKS: Ne!

KATARINA: Kaj še hočeš od nas? Da se slečemo?

MAKS: Katarina, dobro veš, kaj moški v takšnih trenutkih hoče.

MOJCA: Kaj?

VOJKO: Denar?

MAKS: Še veliko se moraš naučiti, mladi mož.

ANTON: Ne dam svoje žene, Maks! Četudi nas do smrti prestrašiš!

MAKS: Anton, nisem vedel, da imaš Katarino za ribiško palico?

ANTON: Ne razumem.

MAKS: A vam moram narisati? Hočem ribiško palico. To je tisto, kar moški hoče v takšnih trenutkih.

KATARINA: Anton, ti imaš ribiško palico, daj mu jo.

ANTON: Niti pod razno. Maks, tu imaš Katrino in delaj z njo, kar hočeš. Lahko tudi loviš ribe z njo.

KATARINA: Rajši imaš ribiško palico kot mene?

MAKS: No, no, če noče dati ribiške palice, potem se slecite.

MOJCA: Ne bomo se slačili! Jaz že ne!

MAKS: Huuuu!

Prestrašeni se začnejo odskočijo.

KATARINA: Dajmo, slecimo se, da bo mir.

Slačijo se.

Pride Dora in odpelje Maksa.

VOJKO: Glejte, kar izginil je.

MOJCA: Pa res.

KATRINA: Sedaj, ko je vse končano, lahko sedemo za mizo in v miru pojemo kosilo, ki sem ga z ljubeznijo in prijetnim trudom pripravila.

Sedejo za mizo.

Anton vključi televizor. Na ekranu se prikaže družinska slika z vsemi nastopajočimi osebami v igri, ki sedijo za mizo in so pri kosilu.

ANTON: Muha!

KATRINA: Pa je menda ne boš jedel?

ANTON: (odstrani muho) Ne bom.

MOJCA: Presenečena sem, da se muhe svobodno sprehajajo po juhah. Veliko si dovolijo. Z zakonom bi jih morali prepovedati.

VOJKO: Kaj z zakonom! Z ustavo!

ANTON: (odvrže muho, ki pade v Vojkov krožnik) Moral bi se skopati, ker me je muha onesnažila. Ne bom se skopal.

VOJKO: Glej, glej, muha je v mojem krožniku. (jo vzame in vrže v Katarinin krožnik) Fuj!

KATARINA: Zdaj je v mojem krožniku. (vrže muho v Mojčin krožnik)

MOJCA: Ne, nočem muhe. Ogabno. Kaj naj storim, kaj naj storim? Nočem je!

VOJKO: Vzemi jo ven in vrzi. Ni važno, kam prileti.

MOJCA: Ne morem. Gabi se mi.

KATARINA: Daj, Mojca, daj. Saj ni nič hudega. Samo vzameš jo in vržeš.

MOJCA: Vojko, naredi to namesto mene.

ANTON: Ne dotikaj se muhe, Vojko! V njenem krožniku je, zato je mora ona vreči ven.

Mojca po krajšem obotavljanju vzame muho iz krožnika in jo odvrže. Ostali zaploskajo.

Premor.

ANTON: (veselo poskoči in enakomerno dela počepe) Danes jaz, jutri ti.

VOJKO: (sprejme igro, vstane, dviguje in spušča obe roki) Telovadimo torej vsi.

MOJCA: (vstane in se obrača levo desno za stoosemdeset stopinj svojega telesa) Kdo si ti?

KATARINA: (vstane in hodi tri korake naprej in potem nazaj) Nisem jaz, pač mi vsi.

ANTON: Kot vedno.

VOJKO: Redno.

MOJCA: Čedno.

KATARINA: Potrebno!

DORA: (na ekranu) Naprej!

MAKS: (na ekranu) Brez mej!

KATARINA: (na ekranu) Večno!

MOJCA: (na ekranu) Srečno!

VOJKO: (na ekranu) V galop!

ANTON: (na ekranu) Stop!

Vsi se ustavijo. Premor. Nato spet: Anton počepa, Vojko dviguje in spušča roke, Mojca se obrača levo desno, Katarina hodi naprej in nazaj.

VSI NASTOPAJOČI: (na ekranu) En dva. En dva. En dva.

Ko se utrudijo, se vržejo na tla in obležijo.

MAKS: (na ekranu) Popolni smo šele s svojimi napakami. Nepopolni smo brez napak. Zbiramo se navidezno. Med prepiri o napakah. To je to.

Kratka zatemnitev.

Ko osvetlijo oder, sta na njem le Katarina in Anton. Televizorja sta izključena. Oblačita se. Mudi se jima.

KATARINA: Koliko je ura, Anton?

ANTON: Dvajset čez šesto.

KATARINA: Že? Spet bom zamudila v službo. Kakšen nered je v stanovanju. Še pogledati ne upam.

ANTON: Sinoči so pozno odšli.

KATARINA: Sinoči? Danes zjutraj ob dveh. To ni pozno sinoči.

ANTON: Se ti ne zdi, da je Maks spet pretiraval s svojimi šalami o smrti?

KATARINA: Da. Presedajo mi že njegove seanse. Ne vem, zakaj je bila Dora tako zadržana.

ANTON: Tudi jaz ne vem.

KATARINA: Hitro je odšla.

ANTON: Ah, te nedeljske zabave. Morali bi jih prestaviti na soboto.

KATARINA: Strinjam se. Vsak ponedeljek sem v službi ... Ne vem, kako bi se izrazila ... Recimo: kot kakšna cunjja. Zaspana cunjja. Najhujša kombinacija.

ANTON: Vojko je spet goljufal pri taroku. Vedno hoče zmagati, kot da bi mu šlo za življenje ali smrt.

KATARINA: Ne vem, zakaj vedno igramo tarok? Cele večere sedimo, kadimo, pijemo in igramo tarok. A se ti ne zdi dolgočasno?

ANTON: Ne, če zmagaš. Slabo si igrala. Vseskozi si pogledovala v televizor. Vedno zijaš v televizor, ko igramo tarok. Dve reči ne gresta skupaj.

KATARINA: Z Mojco sva gledale nadaljevanko. Mojca je še vedno otrok. Če bi imela otroka, bi si želela, da bi bil tak, kot je Mojca: Večni otrok.

ANTON: To ni razlog, da jo kličeš hčerka.

KATARINA: Sem jo poklicala s hčerko?

ANTON: Da. Tako je to, ko ne morem imeti otrok. Jaz pa rad igram tarok, ker spustim možgane iz kroga lastne utesnjenosti. Sem lepo povedal?

KATARINA: Si. Pojdiva. Zamudila bom službo.

ANTON: Kot da bi živel neko drugo življenje. Pa menda ni za to zaslužna partija taroka?

KATARINA: Če se želiš pogovarjati sam s sabo, se daj. Jaz te ne morem več poslušati; ker zamujam. Grem.

ANTON: No, pa pojdiva dogodivščinam v službi naproti.

Odideta.

Oba televizorja se vključita.

KATARINA: (na ekranu) Povej, Anton, ali me ljubiš tako kot ljubi mladostnik mladostnico v prekrasnem majskem dnevu.

ANTON: (na drugem ekranu) Izključil te bom! (pritisne na daljinec in se izključi)

Katarina na ekranu se smeje.

ANTON: (spet na drugem ekranu) Kaj je tako smešnega?

KATARINA: (na ekranu) Ne ljubiš me več!

ANTON: (na drugem ekranu) Anteno sem prinesel.

KATARINA: (na ekranu) Do kdaj bosta danes v službi.

ANTON: (na drugem ekranu) Dobro vprašanje. Zelo dobro.

KATARINA: (na ekranu) Ne norčuj se iz mene. Resno sem vprašala.

ANTON: (na drugem ekranu) Ponedeljek je. Ob ponedeljkih prideta ponavadi ob štirih popoldne.

KATARINA: (na ekranu) Odlično! Začniva z igro. Izključi se.

ANTON: (na drugem ekranu) A že spet jaz?

KATARINA: (na ekranu) Prosim te, Anton, saj te lepo gledam. Vidiš, da te lepo gledam. A te? No, daj. Morda se bom tudi nasmehnila. Kdo ve.

ANTON: (na drugem ekranu) Prav. Ampak zadnjič! Si slišala?

KATARINA: (na ekranu) Bova videla.

ANTON: (na ekranu) Kako si, Katarina? Si se že kdaj nasmehnila? Ali pa v nasmehu ne vidiš nikakršnega smisla? Ali bo najino igro razen naju še kdo uprizoril? Pravzaprav sem hotel vprašati, kako si? In nič več.

KATARINA: (na ekranu) Povej, Anton.

Zatemnitev.

Grosuplje, jeseni 1988